

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Study the Satisfactory Levels of the Graduates with Undergraduate
Program Finance and Banking, Faculty of Management Sciences,
Buriram Rajabhat University

โดย

เกษมณี การินทร์ และคณะ

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

พ.ศ. 2558

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Study the Satisfactory Levels of the Graduates with Undergraduate
Program Finance and Banking, Faculty of Management Sciences,
Buriram Rajabhat University

โดย

เกษมะณี การินทร์
รัชนิกร บวรชาติ
ณัฐวุฒิ ชูขวัญ

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

พ.ศ. 2558

(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์)

กิตติกรรมประกาศ

วิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลือจากสถาบันวิจัยและพัฒนา และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทั้งทางด้านการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การแนะนำแนวทางในการเก็บข้อมูลการใช้สถิติขั้นพื้นฐานและสถิติในการทดสอบสมมติฐาน คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอมอร แสงวโรตม์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายใจ ทันทการ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียนงานวิจัย ตลอดจนมอบความรู้และให้คำแนะนำทางด้านรูปแบบการเขียนงานวิจัย งานวิจัยสำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม คุณค่าและประโยชน์จากวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบูรพาจารย์และผู้มีพระคุณที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ซึ่งคณะผู้วิจัยจะนำไปพัฒนาการทำงานวิจัยให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติสืบไป

เกษมณี การินทร์ และคณะ

พฤษภาคม 2558

หัวข้อวิจัย	การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ผู้ดำเนินการวิจัย	เกษมะณี การินทร์ และคณะ
หน่วยงาน	สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ปีวิจัยสมบูรณ์	2558
เลขที่สัญญารับทุน	85/2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาพัฒนากิจกรรมการเรียนสอนของคณาจารย์ ตลอดจนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคารในอนาคต ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (TQF) จำนวน 130 คน โดยคำนวณตามสัดส่วนของจำนวนนักศึกษาแต่ละชั้นปี โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมได้จากการคำนวณตามวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และขนาดความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ ± 0.05 ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 สถิติ คือ 1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย มีอาชีพเกษตรกร ระดับรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท รองลงมา คือ รายได้ 10,001-15,000 บาท และรายได้ 15,001 – 20,000 บาท ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ในด้านรายวิชาในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการสนับสนุนการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก การทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ปัจจัยแต่ละด้านมีผลต่อ

ความพึงพอใจของนักศึกษา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสถาบันการศึกษา ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมและมีความทันสมัย เหมาะกับสภาวะการณ์ในยุคปัจจุบัน คณาจารย์ในหลักสูตรควรให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดทั้งการสรรหาคณาจารย์ในหลักสูตรให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, บริหารธุรกิจบัณฑิต, การเงินและการธนาคาร

Research Title: The Study of Undergraduates' Satisfaction towards Business Administration Curriculum in Finance and Banking Program of Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University

Researchers: Miss Ketmanee Karin, et al.

Organization: Finance and Banking Program, Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University

Academic Year: 2015

No. 85/ 2015

ABSTRACT

The objective of this research was to study undergraduates' satisfaction on Business Administration Curriculum in Finance and Banking Program of Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University. The results of the study will be taken into account for improving the instruction and using as the information to improve the curriculum in the future. The data were collected from 130 undergraduates representing of each study year of Finance and Banking Program (TQF), Faculty of management Science, Buriram Rajabhat University, with sample random sampling. Yamane formula was used to specify the significant at the level .05 and the error at ± 0.05 . The questionnaire was used as a research instrument. There were 2 kinds of statistics used for data analysis: 1. basic statistics which include of frequency, percentage, mean, and standard deviation; 2. Statistics for testing hypothesis which is regression analysis.

The results revealed that:

Most of the respondents were female whose parents have the level of education lower than senior high-school with the career as farmer. Most of their parents' outcome was less than 10,000 baht, 10,001 – 15,000 baht, and 15,001 – 20,000 baht, respectively. The factors affecting students' satisfaction towards Business Administration Curriculum in Finance and banking Program in the aspects of the courses, lecturers, instruction management, advisor system, the publicizing of program activities, the instruction evaluation, and supportive on academic, was at the high level in overall. The

results from hypothesis testing found that each aspect had influence on students' satisfaction with significant at the 0.01 level. Also, the institute should improve and develop classroom and learning equipment to be ready and modern to follow with the world present situations. In addition, the lecturers should pay attention to the students equally as well as the recruitment of new lecturers to serve the number required.

Keywords: Satisfaction, Business Administration curriculum, Finance and Banking

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	(1)
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(2)
Abstract.....	(4)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพประกอบ.....	(9)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	6
ทฤษฎีความต้องการ.....	8
ความหมายของหลักสูตรและองค์ประกอบการประเมินหลักสูตร.....	11
คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์.....	24
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย.....	35
ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิจัย.....	36
ผลการวิจัย.....	36
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	55
อภิปรายผลการวิจัย.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	63
บรรณานุกรม.....	65
ภาคผนวก.....	70
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	71
ภาคผนวก ข คุณภาพของเครื่องมือ.....	78
ประวัติย่อคณะผู้วิจัย.....	84

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ).....	36
2	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ระดับชั้นปีของนักศึกษา).....	36
3	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง).....	37
4	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (อาชีพของผู้ปกครองอาชีพ).....	37
5	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (รายได้ของผู้ปกครองอาชีพ).....	38
6	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาในหลักสูตร.....	39
7	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน.....	40
8	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน.....	41
9	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา.....	42
10	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อด้านการประชาสัมพันธ์การจัด กิจกรรมโครงการของสาขาวิชา.....	43
11	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียน การสอน.....	43
12	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสนับสนุนการเรียนการสอน....	44
13	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร.....	46
14	สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1.....	47
15	สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2.....	48
16	สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3.....	48
17	สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4.....	49
18	สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5.....	50
19	สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6.....	51
20	สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7.....	52
21	ผลของการวิเคราะห์สมการถดถอย.....	53
22	อภิปรายผลของการวิเคราะห์สมการถดถอย.....	58
23	ค่าน้ำหนักปัจจัย และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	79
24	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.....	83

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	27
2	แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม.....	54

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การผลิตและการพัฒนากำลังคนระดับสูง เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและความต้องการกำลังคนในการพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการตรวจสอบบัณฑิตทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ เพื่อแสดงถึงความสามารถของบัณฑิตว่ามีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะประกอบอาชีพได้ รวมถึง จริยธรรม ที่จะทำให้คุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมดีขึ้น การจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นที่พึงประสงค์ของหน่วยงานทั้งในด้านความรู้วิชาชีพและการดำรงความเป็นอยู่ในสังคมส่วนรวม จึงเป็นภารกิจที่สำคัญของสถาบันในระดับอุดมศึกษาในการที่จะยกระดับแรงงานให้มีคุณภาพและทักษะที่สูงเพียงพอในอนาคต เพื่อให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก ทำให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ เห็นความสำคัญในการผลิตบัณฑิตเพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงานและของท้องถิ่นในอนาคตที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ (สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. 2551 : 1)

การศึกษาจึงเป็นกลไกที่สำคัญที่ช่วยผลักดันให้เกิดการพัฒนาและก่อให้เกิดความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ตามมา และเป็นเหตุให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกหันมาให้ความสนใจและพยายามที่จะส่งเสริมการศึกษามากขึ้น ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ตระหนักและให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างยิ่ง อันจะเห็นได้จากนโยบายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ที่มีเป้าหมายส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้คนไทยทุกคน คิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้เสมอ (อติภาว์ ณ กุล. 2553 : 1) ซึ่งในปัจจุบันนี้ประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาอย่างต่อเนื่องจนถึงฉบับปัจจุบัน คือฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ที่ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและสร้างสมดุลการพัฒนา ในทุกมิติ

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งการเรียนรู้ที่ ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับศาสตร์สากล มีเป้าหมายการดำเนินงานผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถด้านวิชาการและวิชาชีพ เห็นคุณค่า สำนึกในการพัฒนาท้องถิ่นและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education : TQF HEd) ด้วยเหตุนี้ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้

มีการสำรวจและติดตามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งต้องการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยด้านการพัฒนาและยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยนำผลสรุปมาใช้ประกอบการประเมินความพึงพอใจในหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต ทั้งในด้านรายวิชาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนทั้งความต้องการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ให้มีความสอดคล้องกับทั้งทางผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานของการวิจัย

เมื่อพิจารณาพบว่ารายละเอียดของปัจจัยทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ รายวิชา หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้สมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. รายวิชาที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
2. อาจารย์ผู้สอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
3. การจัดการเรียนการสอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
4. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
5. การประชาสัมพันธ์ มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
6. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
7. การสนับสนุนการเรียนการสอน มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนทั้งเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต กระบวนการจัดการเรียนการสอน แนวทางสำหรับการวางแผนผลิตบัณฑิต และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หลักสูตร TQF จากจำนวนทั้งหมด 191 คน โดยมีนักศึกษาแต่ละชั้นปี ดังนี้ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 2558 : ออนไลน์)

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 93 คน
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 98 คน

โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมได้จากการคำนวณตามวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และขนาดความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ ± 5 ได้จำนวน 130 คน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ทำการคำนวณตามสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละชั้นปี ดังนี้

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จากจำนวนทั้งหมด 93 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\frac{130 \times 93}{191} = 63 \text{ คน}$$

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จากจำนวนทั้งหมด 98 คน จะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\frac{130 \times 98}{191} = 67 \text{ คน}$$

2. พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วันที่ 1 มีนาคม 2558 ถึง 30 เมษายน 2558

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น ได้แก่

- 4.1 รายวิชา
  - 4.2 หลักสูตร
  - 4.3 อาจารย์ผู้สอน
  - 4.4 การจัดการเรียนการสอน
  - 4.5 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา
  - 4.6 การประชาสัมพันธ์
  - 4.7 การจัดกิจกรรม โครงการของสาขาวิชา
- ตัวแปรตาม ได้แก่
- 4.8 ความพึงพอใจของนักศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อมูลความพึงพอใจและความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน หลักสูตรบัณฑิตบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ตลอดทั้งงานวิจัยนี้สามารถช่วยให้ผู้บริหารหรือผู้จัดทำหลักสูตรของสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการบริหารหลักสูตรที่เหมาะสมให้แก่นักศึกษา เพื่อเป็นการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดแรงงานให้เพิ่มมากขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ผลลัพธ์ที่ได้จากการที่บุคคลได้เข้าไปสัมผัส เรียนรู้ หรือศึกษาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่อยู่ระหว่างการศึกษาดังแต่ชั้นปีที่ 1-2 หลักสูตร TQF ของสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

หลักสูตร หมายถึง การวางแผนเตรียมการเพื่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผนเตรียมการนี้จะครอบคลุมถึงทุกสิ่งที่จะเป็นวิถีทางไปสู่ผลลัพธ์ที่วางไว้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
2. ทฤษฎีความต้องการ
3. ความหมายของหลักสูตรและองค์ประกอบการประเมินหลักสูตร
4. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

มาสโลว์ (Maslow, 1954) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความพึงพอใจ โดยได้นำลำดับขั้นความพึงพอใจมาจัดเรียงจากขั้นต่ำไปสู่สูงสุด ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด อันได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ที่พักอาศัย และความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการทางด้านความมั่นคงและปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับความคุ้มครองจากภัยต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับร่างกาย ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงในหน้าที่การงานสถานะทางสังคม
3. ความต้องการทางด้านสังคม (Belongingness Needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกัน การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องทางสังคม (Esteem Needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเองเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ รวมทั้งความต้องการที่จะทำให้อุทิศตนยกย่องสรรเสริญ
5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด หรือความคาดหวังของตน

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

คำว่า ความพึงพอใจ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเฉพาะของความพึงพอใจ ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

วรูม (Vroom. 1964 : 76-80) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ (สมยศ นวีการ. 2533 : 27-31) ไว้ว่าเป็นผลจากบุคคลนั้น ๆ เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเข้าไปรับรู้แล้วเห็นพอใจ โดยความหมายของความพึงพอใจ สามารถทดแทนความหมายของทัศนคติได้ ซึ่งบางทีเรียกว่า ทฤษฎี V.I.E. เนื่องจากมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

V มาจากคำว่า Valence ซึ่งหมายถึง ความพึงพอใจ

I มาจากคำว่า Instrumentality ซึ่งหมายถึง สื่อ เครื่องมือ วิธีทางนำไปสู่ความพึงพอใจ

E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้น ๆ บุคคลมีความต้องการและมีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้นจึงต้องกระทำด้วยวิธีหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้วตามที่ตั้งความหวังไว้หรือที่คาดหวังเอาไว้ นั้น บุคคลก็จะได้รับความพึงพอใจและในขณะเดียวกันก็จะคาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นไปอีกเรื่อย ๆ

กู๊ด (Good. 1973 : 384) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นคุณภาพ สภาพหรือระดับของความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องานของเขา

สุนันท์ ตามถิ่นไทย (2547 : 10) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติที่เกิดขึ้นจากการสัมผัสการเรียนรู้ ทำให้เกิดการยอมรับ และได้รับการตอบสนองที่ดี ทำให้เกิดความสบายใจ ซึ่งมีผลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อตุลพัฒน์กิจ (2548 : 169) กล่าวว่า ความพึงพอใจ เป็นระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นพฤติกรรมการแสดงออกในทางบวกของบุคคลที่เกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์อันใดอันหนึ่ง ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

นະຈາ ໂຈ້ວກາຍຈນນາค (2551 : 11) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางบวก ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกดีที่จะสามารถทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

จากความหมายของความพึงพอใจ ที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงระดับของความรู้สึกของบุคคลแต่ละบุคคลที่เกิดจากการได้รับสินค้าหรือบริการต่าง ๆ ที่นำมาซึ่งความพอใจในสินค้าและบริการนั้น ๆ ซึ่งระดับความพึงพอใจนี้จะมากน้อยเพียงใดย่อมแตกต่างกันไปตามลักษณะของบุคคล

ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหาร เนื่องจากเมื่อบุคคลมีความพึงพอใจในการปฏิบัติกิจกรรมแล้ว ย่อมทำให้มีกำลังใจ บุคคลจะปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ มุ่งที่จะให้ได้ผลออกมาตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (นิตยา ศรีญาณลักษณ์. 2538 อ้างใน สุทธิศา สงวนศักดิ์และคณะ : 2553)

จากเหตุผลข้างต้น พอสรุปได้ว่า การสร้างความพึงพอใจให้กับบุคคลในการทำงานย่อมเป็นการนำมาซึ่งความพยายามในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และจะส่งผลให้บุคคลนั้นมีทัศนคติในด้านบวกกับองค์กร อันจะนำมาซึ่งความสุขในการทำงานในองค์กร

ทฤษฎีความต้องการ

ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Maslow. 1970 : 170) (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation) Maslow เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์เป็นจำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่จะทำให้ชีวิตของเขาได้รับความต้องการ ความปรารถนา และได้รับสิ่งที่มีความหมายต่อตนเอง เป็นความจริงที่จะกล่าวว่ากระบวนการของแรงจูงใจเป็นหัวใจของทฤษฎีบุคลิกภาพของ Maslow โดยเขาเชื่อว่ามนุษย์เป็น “สัตว์ที่มีความต้องการ” (Wanting Animal) และเป็นการยากที่มนุษย์จะไปถึงขั้นของความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ในทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow เมื่อบุคคลปรารถนาที่จะได้รับความพึงพอใจและเมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งแล้วก็จะยังคงเรียกร้องความพึงพอใจสิ่งอื่นๆ ต่อไป ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความต้องการจะได้รับสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ Maslow กล่าวว่าความปรารถนาของมนุษย์นั้นติดตัวมาแต่กำเนิดและความปรารถนาเหล่านี้จะเรียงลำดับขั้นของความปรารถนา ตั้งแต่ขั้นแรกไปสู่ความปรารถนาขั้นสูงขึ้นไปเป็นลำดับ ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need – Hierarchy Conception of Human Motivation) Maslow เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปไว้เป็นลำดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love Needs)
4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem Needs)
5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-actualization Needs)

ลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ มีการเรียงลำดับขั้นความต้องการที่อยู่ในขั้นต่ำสุดจะต้องได้รับความพึงพอใจเสียก่อนบุคคลจึงจะสามารถผ่านพ้นไปสู่ความต้องการที่อยู่ในขั้นสูงขึ้นไป

ตามลำดับดังจะอธิบายโดยละเอียดดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานที่มีอำนาจมากที่สุดและสังเกตเห็นได้ชัดที่สุด จากความต้องการทั้งหมดเป็นความต้องการที่ช่วยการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำดื่ม ออกซิเจน การพักผ่อนนอนหลับ ความต้องการทางเพศ ความต้องการความอบอุ่น ตลอดจนความต้องการที่จะถูกกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัส แรงขับของร่างกาย เหล่านี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับความอยู่รอดของร่างกายและของอินทรีย์ ความพึงพอใจที่ได้รับ ในขั้นนี้จะกระตุ้นให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่าและถ้าบุคคลใดประสบความล้มเหลวที่จะสนองความต้องการพื้นฐานนี้ก็จะไม่ได้รับการกระตุ้น ให้เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้นอย่างไรก็ตาม ถ้าความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่ได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะอยู่ภายใต้ความต้องการนั้นตลอดไป ซึ่งทำให้ความต้องการอื่นๆ ไม่ปรากฏหรือกลายเป็นความต้องการระดับรองลงไป เช่น คนที่อดอยากหิวโหยเป็นเวลานานจะไม่สามารถสร้างสรรค์สิ่งที่มีประโยชน์ต่อโลกได้ บุคคลเช่นนี้จะหมกมุ่นอยู่กับการจัดหาบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้มีอาหารไว้รับประทาน Maslow อธิบายต่อไปว่าบุคคลเหล่านี้จะมีความรู้สึกเป็นสุขอย่างเต็มที่เมื่อมีอาหารเพียงพอสำหรับเขาและจะไม่ต้องต้องการสิ่งอื่นได้อีก ชีวิตของเขากล่าวได้ว่าเป็นเรื่องของการรับประทาน สิ่งอื่นๆ นอกจากนั้นจะไม่มีค่าสำคัญไม่ว่าจะเป็นเสรีภาพ ความรักความรู้สึกต่อชุมชน การได้รับการยอมรับ และปรัชญาชีวิต บุคคลเช่นนี้มีชีวิตอยู่เพื่อที่จะรับประทานเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับความพึงพอใจแล้วบุคคลก็จะพัฒนาการไปสู่ขั้นใหม่ต่อไป ซึ่งขั้นนี้เรียกว่าความต้องการความปลอดภัยหรือความรู้สึกมั่นคง (safety or security) Maslow กล่าวว่าความต้องการความปลอดภัยนี้จะสังเกตเห็นได้ง่ายในทารกและในเด็กเล็ก ๆ เนื่องจากทารกและเด็กเล็ก ๆ ต้องการความช่วยเหลือและต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ตัวอย่าง ทารกจะรู้สึกกลัวเมื่อถูกทิ้งให้อยู่ตามลำพังหรือเมื่อเขาได้ยินเสียงดัง ๆ หรือเห็นแสงสว่างมาก ๆ แต่ประสบการณ์และการเรียนรู้จะทำให้ความรู้สึกกลัวหมดไป ดังคำพูดที่ว่า “ฉันไม่กลัวเสียงฟ้าร้องและฟ้าแลบอีกต่อไปแล้ว เพราะฉันรู้ธรรมชาติในการเกิดของมัน” พลังความต้องการความปลอดภัยจะเห็นได้ชัดเจนเช่นกันเมื่อเด็กเกิดความเจ็บป่วย

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belongingness and Love Needs) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของเป็นความต้องการขั้นที่ 3 ความต้องการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลต้องการได้รับความรักและความเป็นเจ้าของโดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหรือกับผู้อื่น สมาชิกภายในกลุ่มจะเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับบุคคล กล่าวคือ บุคคลจะรู้สึกเจ็บปวดมากเมื่อถูกทอดทิ้งไม่มีใครยอมรับ หรือถูกตัดออกจากสังคมไม่มีเพื่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจำนวนเพื่อน ๆ ญาติพี่น้อง สามียหรือภรรยาหรือลูก ๆ ได้ลดน้อยลง

ไป นักเรียนที่เข้าโรงเรียนที่ห่างไกลบ้านจะเกิดความต้องการเป็นเจ้าของอย่างยิ่ง และจะแสวงหาอย่างมากที่จะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน Maslow คัดค้านกลุ่ม Freud ที่ว่าความรักเป็นผลมาจากการเกิดทูลสัญชาตญาณทางเพศ (sublimation) สำหรับ Maslow ความรักไม่ใช่สัญลักษณ์ของเรื่องเพศ (sex) เขาอธิบายว่า ความรักที่แท้จริงจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่ดี ความสัมพันธ์ของความรักระหว่างคน 2 คน จะรวมถึงความรู้สึกนับถือซึ่งกันและกัน การยกย่องและความไว้วางใจแก่กัน นอกจากนี้ Maslow ยังย้ำว่าความต้องการความรักของคนจะเป็นความรักที่เป็นไปในลักษณะทั้งการรู้จักให้ความรักต่อผู้อื่นและรู้จักที่จะรับความรักจากผู้อื่น การได้รับความรักและได้รับการยอมรับจากผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า บุคคลที่ขาดความรักก็จะรู้สึกว่าชีวิตไร้ค่า มีความรู้สึกอ้างว้างและเคียดแค้น กล่าวโดยสรุป Maslow มีความเห็นว่าบุคคลต้องการความรักและความรู้สึกเป็นเจ้าของ และการขาดสิ่งนี้มักจะเป็นสาเหตุให้เกิดความข้องคับใจและทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวไม่ได้ และความยินดีในพฤติกรรมหรือความเจ็บป่วยทางด้านจิตใจในลักษณะต่างๆ สิ่งที่ควรสังเกตประการหนึ่ง ก็คือมีบุคคลจำนวนมากที่มีความลำบากใจที่จะเปิดเผยตัวเอง เมื่อมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดสนิทสนมกับเพศตรงข้ามเนื่องจากกลัวว่าจะถูกปฏิเสธความรู้สึกเช่นนี้ Maslow กล่าวว่าสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ในวัยเด็ก การได้รับความรักหรือการขาดความรักในวัยเด็ก ย่อมมีผลกับการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะและการมีทัศนคติในเรื่องของความรัก Maslow เปรียบเทียบว่าความต้องการความรักก็เป็นเช่นเดียวกับรถยนต์ที่สร้างขึ้นมาโดยต้องการก๊าซหรือน้ำมันนั่นเอง

4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Self-Esteem Needs) เมื่อความต้องการได้รับความรักและการให้ความรักแก่ผู้อื่นเป็นไปอย่างมีเหตุผลและทำให้บุคคล เกิดความพึงพอใจแล้ว พลังผลักดันในขั้นที่ 3 ก็จะลดลงและมีความต้องการในขั้นต่อไปมาแทนที่ กล่าวคือมนุษย์ต้องการที่จะได้รับความนับถือยกย่องออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นความต้องการนับถือตนเอง (self-respect) ส่วนลักษณะที่ 2 เป็นความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others) คือ

4.1 ความต้องการนับถือตนเอง (self-respect) คือ ความต้องการมีอำนาจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแข็งแรง มีความสามารถในตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น และมีความเป็นอิสระ ทุกคนต้องการที่จะรู้สึกว่าเขามีคุณค่าและมีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในงานภารกิจต่างๆ และมีชีวิตที่เด่นดัง

4.2 ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (esteem from others) คือ ความต้องการมีเกียรติยศ การได้รับยกย่อง ได้รับการยอมรับได้รับความสนใจ มีสถานภาพ มีชื่อเสียงเป็นที่กล่าวขาน และเป็นที่ยอมรับยินดี มีความต้องการที่จะได้รับความยกย่องชมเชยในสิ่งที่เขากระทำให้ทำให้รู้สึกว่าเขาเองมีคุณค่าว่าความสามารถของเขาได้รับการยอมรับจากผู้อื่นความต้องการได้รับความ

นับถอยถอย ก็เป็นเช่นเดียวกับธรรมชาติของลำดับขั้นในเรื่องความต้องการด้านแรงจูงใจตามทัศนะของ Maslow ในเรื่องอื่นๆ ที่เกิดขึ้นภายในจิตนั้นคือ บุคคลจะแสวงหาความต้องการได้รับการยกย่องก็เมื่อภายหลังจาก ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของได้รับการตอบสนองความพึงพอใจของเขาแล้ว และ Maslow กล่าวว่ามันเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ที่บุคคลจะย้อนกลับจากระดับขั้นความต้องการในขั้นที่ 4 กลับไปสู่ระดับขั้นที่ 3 อีกถ้าความต้องการระดับขั้นที่ 3 ซึ่งบุคคลได้รับไว้แล้วนั้นถูกกระทบกระเทือนหรือสูญสลายไปทันทีทันใด

5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization Needs) หมายถึงลำดับขั้นสุดท้าย ถ้าความต้องการลำดับขั้นก่อน ๆ ได้ทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงก็จะเกิดขึ้น Maslow อธิบายความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงว่าเป็นความปรารถนาในทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งบุคคลสามารถจะได้รับอย่างเหมาะสมบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถและศักยภาพของเขา และมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเอง พลังแรงขับของเขาจะกระทำพฤติกรรมตรงกับความสามารถของตน กล่าวโดยสรุปการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงเป็นความต้องการอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะบรรลุถึงจุดสูงสุดของศักยภาพ เช่น “นักดนตรีก็ต้องใช้ความสามารถทางด้านดนตรี ศิลปินก็ต้องวาดรูป กวีจะต้องเขียนโคลงกลอน ถ้าบุคคลเหล่านี้ได้บรรลุถึงเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ก็เชื่อได้ว่าเขาเหล่านั้นเป็นคนที่รู้จักตนเองอย่างแท้จริง” (Maslow, 1970 : 46) ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงจะดำเนินไปอย่างง่ายหรือเป็นไปโดยอัตโนมัติโดยความเป็นจริงแล้ว Maslow เชื่อว่าคนเรามักจะกลัวตัวเองในสิ่งเหล่านี้ “ด้านที่ดีที่สุดของเราความสามารถพิเศษของเรา สิ่งที่ดีงามที่สุดของเรา พลังความสามารถ ความคิดสร้างสรรค์” (Maslow, 1962 : 58)

ความหมายของหลักสูตรและองค์ประกอบการประเมินหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดขึ้น เพื่อเป็นหลักหรือแนวทางการพัฒนาหรือสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ความหมายของหลักสูตรที่มีผู้ใช้กันมากจัดเป็น 5 กลุ่ม (ฉัตรนภา พรหมมา, 2542; อ้างอิงจากใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2539 : 15-21) ได้แก่ หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาที่เรียน จุดหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียนและกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียนหลักสูตร เป็นคำศัพท์ทางการศึกษาคำหนึ่งที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคย และมีผู้ให้ความหมายไว้มากมายและแตกต่างกันไป บางความหมายมีขอบเขตกว้าง บางความหมายมีขอบเขตแคบทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นและประสบการณ์ที่แตกต่างกันของบุคคลนั้น ๆ ที่มีต่อหลักสูตร ดังนี้

กู๊ด (Good. 1973 : 37) ได้ให้ความหมายของคำว่าหลักสูตรไว้ในพจนานุกรมทางการศึกษา (Dictionary of Education) ว่า หลักสูตร คือ กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบหรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับการจบการศึกษา หรือ เพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลักต่าง ๆ เช่น หลักสูตรสังคมศึกษา หลักสูตรพลศึกษา

โอลิวา (Oliver. 1982 : 102) กล่าวว่า หลักสูตร คือ แผนหรือโปรแกรมสำหรับประสบการณ์ทั้งหลายที่ผู้เรียนจะต้องประสบภายใต้การอำนวยการของโรงเรียน อีกทั้ง ยังหมายถึง การวางแผนการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของโรงเรียน

চার্জ บัวศรี (2532 : 9) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2549 : 18-20) สรุปแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตรดังนี้

1. หลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระที่จัดให้แก่ผู้เรียนหลักสูตรในฐานะที่เป็นวิชาและเนื้อหาสาระ หมายถึง วิชาและเนื้อหาสาระที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนในชั้นและระดับต่าง ๆ หรือกลุ่มวิชาที่จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. หลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารหลักสูตรกลุ่มหนึ่งจัดให้กับคนอีกกลุ่มหนึ่ง ประกอบด้วยจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง เนื้อหาสาระอัตราเวลาเรียน กิจกรรม ประสบการณ์ และการประเมินผลการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดีในการอยู่ร่วมกัน มีพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแนวคิดนี้จะเน้นหลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารเป็นรูปเล่มซึ่งจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ เอกสารหลักสูตร และ เอกสารประกอบหลักสูตร

3. หลักสูตรในฐานะที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะให้แก่ผู้เรียนแนวคิดของหลักสูตรในฐานะที่เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้แก่ผู้เรียนนี้ เป็นการมองหลักสูตรในลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนจัดขึ้น หรือ กิจกรรมการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ ที่เตรียมไว้ และจัดให้แก่ นักเรียนโดยโรงเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้ประสบการณ์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะจะนำไปสู่ประสบการณ์ทางด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติ ทักษะต่าง ๆ อันแสดงถึงการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

4. หลักสูตรในฐานะแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียนแนวคิดของหลักสูตรในฐานะแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียนนี้ จะเป็นแผนในการจัดการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และพฤติกรรมที่กำหนด แผนสำหรับจัดโอกาสทางการศึกษาจะเกี่ยวกับจุดหมายหรือจุดประสงค์ของการออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผล

5. หลักสูตรในฐานะที่เป็นมวลประสบการณ์แนวคิดของหลักสูตรในฐานะที่เป็นประสบการณ์ของผู้เรียนนั้น หมายถึงประสบการณ์ทุกอย่างของนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบของโรงเรียน รวมถึงเนื้อหาที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนด้วย

6. หลักสูตรในฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทางแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตรในฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทางนั้น เป็นสิ่งที่สังคมมุ่งหวังหรือคาดหวังให้เด็กได้รับ กล่าวคือ ผู้ที่ศึกษาจนจบหลักสูตรไปแล้วจะมีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง จะเกิดผลอย่างไรในตัวผู้เรียนบ้าง แนวคิดนี้มองหลักสูตรในฐานะที่ทำให้เกิดผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังที่จะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ดังนั้น การจัดหลักสูตร การกำหนดจุดหมาย เนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล จำต้องศึกษาและวางแผนให้สอดคล้องสัมพันธ์ซึ่งกันและกันด้วย

7. หลักสูตรในฐานะที่เป็นระบบการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน แนวคิดของหลักสูตรในฐานะที่เป็นระบบการเรียนการสอนนั้น เป็นการมองหลักสูตรในฐานะที่เป็นแผนการเตรียมโอกาสของการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่จัดขึ้นโดยโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้า โดยรวมเอาแผนย่อย ๆ ที่เป็นโอกาสของการเรียนรู้ที่คาดหวังเข้าไว้ด้วย ดังนั้น แผนงานจึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อผู้เรียนโดยโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน

ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนารถ วิกรมประสิทธิ์ (2554 : 8) กล่าวว่า ความหมายของหลักสูตร มีการขยายความหมายและสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาต่างต้องการสร้างสรรค์และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น และได้มีการจำแนกองค์ประกอบของหลักสูตร ที่สำคัญประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสำคัญเพราะเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่เด็ก ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรม ตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2. เนื้อหา เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว กิจกรรมขั้นต่อไป คือ การเลือกเนื้อหาประสบการณ์ในการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาและประสบการณ์ การเรียงลำดับเนื้อหาสาระ พร้อมทั้งการกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการจัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครู เอกสารหลักสูตร แผนการสอน และแบบเรียน เป็นต้น การจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดลอม เช่น การจัดโต๊ะเก้าอี้ ห้องเรียน วัสดุ อุปกรณ์ในการเรียน จำนวนครูและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การดำเนินการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในขั้นการนำ

หลักสูตรไปใช้ เพราะหลักสูตรจะได้ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครู ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ในด้านการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ การวัดและประเมินผล จิตวิทยาการสอน ตลอดจนทั้งปรัชญาการศึกษาของแต่ละระดับ จึงทำให้การเรียนของผู้เรียนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

4. การประเมินผลหลักสูตร คือ การหาคำตอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ตามผลที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุการประเมินผลหลักสูตรเป็นงานใหญ่ และมีขอบเขตกว้างขวาง ผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินผลไว้ล่วงหน้า ดังนั้น ส่วนใหญ่หลักสูตรทั่วไปจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ครบทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นตามข้อกำหนด อีกทั้งยังสามารถช่วยให้การจัดทำหลักสูตรสามารถครอบคลุมในส่วนของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครบถ้วนสมบูรณ์

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรมี 6 องค์ประกอบได้แก่ ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนาด วิกรมประสิทธิ์ (2554 : 9)

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และจุดประสงค์ของการเรียนการสอน
2. โครงสร้างหลักสูตร
3. เนื้อหาและประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

5. วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน
6. การประเมินผลหลักสูตรและการเรียนการสอน

ขั้นตอนการประเมินหลักสูตร

ขั้นตอนการประเมินหลักสูตรมี 8 ขั้นตอน ดังนี้

1. ทำความเข้าใจหลักสูตร
2. กำหนดผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร
3. กำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน
4. กำหนดตัวบ่งชี้ของสิ่งที่ประเมิน
5. กำหนดคำถามในการประเมิน
6. กำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานสำหรับการประเมิน
7. สร้างเครื่องมือและรวบรวมข้อมูล
8. เขียนรายงานและเผยแพร่

องค์ประกอบของการประเมินหลักสูตร

ฉัตรนภา พรหมมา (2542 : 24) ได้พัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

ของสภาสถาบันราชภัฏ โครงสร้างเกณฑ์ประเมินหลักสูตร จำแนกตามองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร และจัดทำร่างเกณฑ์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามสำหรับเทคนิคเดลฟาย และตรวจสอบเกณฑ์โดยใช้เทคนิคเดลฟาย นอกจากนี้ยังทดลองใช้เกณฑ์ประเมินหลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ และหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร ซึ่งจากผลการวิจัยได้เกณฑ์ประเมินหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ของสภาสถาบันราชภัฏที่ผ่านการยอมรับของผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งสิ้น 97 รายการ จำแนกตามองค์ประกอบของหลักสูตร เป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีเกณฑ์หลัก 7 ข้อ
2. ด้านโครงสร้างหลักสูตร และรายวิชา มีเกณฑ์หลัก 17 ข้อ
3. ด้านปัจจัยสนับสนุน มีเกณฑ์หลัก 15 ข้อ
4. ด้านบริหารหลักสูตร มีเกณฑ์หลัก 9 ข้อ
5. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีเกณฑ์หลัก 12 ข้อ
6. ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีเกณฑ์หลัก 6 ข้อ
7. ด้านคุณภาพบัณฑิต มีเกณฑ์หลัก 11 ข้อ

การศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผล
สามารถที่จะแบ่งหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของหลักสูตร

ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนารถ วิจารณ์ประสิทธิ์ (2554 : 10) การจัดการศึกษาในประเทศใดก็ตามจะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงไปตามที่กำหนดได้นั้น ถ้าประเทศดังกล่าวขาดแนวทางในการให้การศึกษาแก่ประชาชน ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับการพัฒนาประเทศและการให้การศึกษา หมายถึง การให้วิชาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติและค่านิยม และการเสริมสร้างความเจริญเติบโตและความสมบูรณ์ทางกาย หรืออีกนัยหนึ่ง การให้การศึกษาคือ การพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ ฉะนั้นความสำเร็จของการศึกษาขึ้นอยู่กับหลักสูตรเป็นประการสำคัญ เพราะหลักสูตรจะเป็นข้อกำหนดว่า ผู้เรียนจะเรียนอะไร เพื่ออะไร ผู้ที่ทำการสอนได้ดีจะต้องมีความเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี คำว่า หลักสูตร ตรงกับคำว่า Curriculum ในภาษาอังกฤษ

ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2540 : 78) มีความเห็นว่า ความหมายของหลักสูตรระดับประถม มักจะครอบคลุมประสบการณ์ทั้งหมดและทุกอย่างที่โรงเรียนจัดขึ้น เพราะเด็กอยู่ในสายตาและการดำเนินการศึกษาของครูตลอดเวลา ในระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรจะหันมาเน้นเรื่องของเนื้อหา และกิจกรรมในห้องเรียนมากขึ้น และมีการแยกกิจกรรมนอกห้องเรียนออกมาเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือเสริมหลักสูตรต่าง ๆ สำหรับหลักสูตรระดับอุดมศึกษานั้นจะเน้นพิเศษในเรื่องของเนื้อหาและองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหา รวมทั้งกิจกรรมที่ดำเนินไปเพื่อเนื้อหาดังกล่าว ทั้งนี้เพราะชีวิต

นอกห้องเรียน นอกเหนือจากเนื้อหาแล้วอาจารย์จะมีบทบาทน้อย ผู้เรียนย่อมมีอิสระที่จะรับและเลือกโดยเสรี

วิชัย ดิสสระ (2535 : 24) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง การวางแผนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติในอนาคต และการสอนเป็นอย่างไร (Instruction is the how) ซึ่งหมายถึงการนำสิ่งที่ได้วางแผนไว้นำมาปฏิบัติจริง เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนของผู้เรียน โดยการดูแลช่วยเหลือจากผู้สอนรวมถึงการพิจารณาภารกิจของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร

ทาบ (Taba. 1962) “หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้อันประกอบด้วยวัตถุประสงค์ จุดหมาย การคัดเลือกเนื้อหาสาระต่างๆ การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล”

แทนเนอร์ (Tanner. 1980) “หลักสูตร หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ที่สร้างขึ้นและพัฒนาต่อมาอย่างเป็นระบบ ภายใต้การดูแลของโรงเรียน เพื่อช่วยให้เด็กได้รับความรู้และประสบการณ์ที่กว้างขวางมากขึ้น” นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

1. Curriculum as Experiences หลักสูตรในรูปของประสบการณ์ หรือความรู้ความชำนาญ มโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องการมีประสบการณ์ของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะได้นำประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับเหล่านั้นไปพัฒนาความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่างๆ อันเป็นหนทางมุ่งไปสู่การปฏิบัติเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายภาคหน้า

2. Curriculum as Objectives หลักสูตรในรูปของวัตถุประสงค์หลักสูตรเมื่อได้รับการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขจากหลักสูตรดั้งเดิมแล้ว นักการศึกษาก็ได้แยกแยะหลักสูตรและหลักการสอนออกจากกันโดยกล่าวว่า หลักสูตร (Curriculum) ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน ส่วนการสอน (Instruction) คือ วิธีการที่ไปสู่วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. Curriculum as a Plan หลักสูตรในรูปของการวางแผนหลักสูตร คือ แผนที่จัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ (Learning Opportunities) เพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ในเป้าประสงค์โดยทั่วไป (Board Goals) และวัตถุประสงค์เฉพาะที่สัมพันธ์กัน (Related Specific Objectives) สำหรับประชากรในแต่ละกลุ่ม ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของหลักสูตร คือ การรวบรวมความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดแผนการเรียนการสอนตอบสนองความต้องการของผู้ศึกษา และมีการเน้นให้ผู้ศึกษาได้มีการพัฒนาทางด้านความคิด ทักษะต่าง ๆ และเปิดโอกาสการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้ศึกษาต้องการในอนาคต

องค์ประกอบของหลักสูตร

มีผู้กล่าวถึงหลักสูตรไว้หลายท่าน พอสรุปได้ ดังนี้

ทาบ (Taba. 1962) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะมีรูปแบบอย่างไรก็ตาม ควรมีองค์ประกอบด้วย 4 ประการด้วยกันคือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา
2. เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา
3. กระบวนการเรียนการสอน
4. โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าองค์ประกอบทั้ง 4 นี้ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันหมด

ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนารถ วิกรมประสิทธิ์ (2554 : 11) กล่าวว่า หลักสูตรทุกหลักสูตร จะมีลักษณะสมบูรณ์ต้องมีองค์ประกอบครบถ้วน และองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรจะประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา วิธีการสอนและจัดดำเนินการ การประเมินผลตามหลักสูตร เมื่อนำหลักสูตรไปใช้

สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรไม่ว่าจะมีรูปแบบอย่างไรก็ตาม ควรต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน เพื่อให้หลักสูตรนั้นมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในการนำมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

การกำหนดจุดประสงค์ในระดับหลักสูตร ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 22-29) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญที่พึงยึดถือในการกำหนดจุดประสงค์ในระดับหลักสูตรหรือ “จุดหมาย” ไว้ 8 ข้อ ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับปรัชญาหรืออุดมการณ์ของสังคม นักพัฒนาหลักสูตรต้องกำหนดจุดหมายของหลักสูตร โดยยึดปรัชญาหรืออุดมการณ์ของสังคมด้วย เช่น ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ จุดหมายที่กำหนดขึ้น จึงต้องสนับสนุนแนวความคิดประชาธิปไตยและสอดคล้องกับหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา
2. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมค่านิยมของสังคม นักพัฒนาหลักสูตรจะต้องยึดเอาค่านิยมของสังคมเป็นรากฐานในการกำหนดจุดหมาย เช่น การให้ความเคารพต่อผู้ใหญ่ การแต่งกายสุภาพในที่ชุมชน การมีความกตัญญูต่อผู้มีอุปการคุณ เป็นต้น
3. ต้องมุ่งสนองความต้องการและแก้ปัญหาของสังคม นักพัฒนาหลักสูตรต้องวิเคราะห์ให้ละเอียดรอบคอบว่า สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของสังคมคืออะไร และต้องเข้าใจว่าสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เรื่อยๆ ฉะนั้นปัญหาและความต้องการแต่ละระยะย่อมเปลี่ยนแปลงไป สิ่งนี้นักพัฒนาหลักสูตรจะทำคือ จะต้องมองไปข้างหน้าว่าแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงจะเป็นอย่างไร แล้วกำหนดจุดหมายให้รับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นนั้น
4. ต้องสนองความต้องการของผู้เรียน เกณฑ์ความต้องการของผู้เรียนได้มีการกำหนดไว้หลายลักษณะซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรสามารถเลือกนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสม

5. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมจุดหมายของหลักสูตรระดับอื่น การกำหนดจุดหมายควรต้องคำนึงถึงจุดหมายของหลักสูตรระดับอื่นด้วย กล่าวคือ ต้องกำหนดจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอื่นๆ ให้สอดคล้องกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าจุดหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษามุ่งให้ผู้เรียนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งกายและทางจิต และจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนมีสุขนิสัยที่ดีทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม ก็เท่ากับว่าจุดหมายของหลักสูตรทั้งสองระดับนี้สอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน

6. ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้ การกำหนดจุดหมายจะมีผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่การนำไปปฏิบัติได้ ดังนั้น จะต้องกำหนดจุดหมายให้ชัดเจนไปเพื่อไม่ให้เกิดความไขว้เขวในการตีความจุดหมาย บางจุดหมายมีความหมายกว้างยากแก่การปฏิบัติ เช่น กล่าวไว้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี คำว่า “พลเมืองดี” ผู้ปฏิบัติอาจตีความได้หลายนัย เช่น อาจหมายถึงการเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือมีสัมมาอาชีวะ หรืออยู่ในศีลธรรม หรือร่วมมือในการพัฒนาชุมชนอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างรวมกัน เมื่อเป็นเช่นนี้การปฏิบัติย่อมสับสนได้

7. ต้องให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรไม่ควรหนักไปทางด้านใดด้านหนึ่งในระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคมมากเกินไป เพราะจะเกิดผลเสียได้

8. ต้องให้มีความสมดุลระหว่างความรู้และทักษะ หรือระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรต้องให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ในทฤษฎี และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติได้

เนื้อหาวิชาในหลักสูตร

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหาวิชา กล่าวโดย ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 22-29) ในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาวิชานั้น ก่อนอื่นนักพัฒนาหลักสูตรควรจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์แต่ละข้อว่าควรประกอบด้วยเนื้อหาอะไร ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวควรจะให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จะพัฒนาระบบความคิด และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ อย่างไรก็ตาม นักพัฒนาหลักสูตรพึงต้องระวังด้วยว่ามีเนื้อหาต่างๆ มากมายที่สามารถบรรลุตามจุดประสงค์ในข้อหนึ่งๆ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งในเรื่องข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยี ดังนั้น หากนักพัฒนาหลักสูตรไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา ก็อาจจะบรรจุเนื้อหาที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน หรือเรียนรู้ได้ผิวเผินไม่ลึกซึ้ง และอาจสอนไม่ทันได้ในที่สุด ซึ่งจะเป็นผลเสียทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียนในเรื่องหลักเกณฑ์ของการเลือกเนื้อหาวิชา มีนักการศึกษาเสนอแนวทางไว้หลายท่าน ในที่นี้จะขอสรุปหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่นักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องคำนึงถึงในการเลือกเนื้อหาวิชาทั้งในระดับหลักสูตร ระดับชั้นเรียน และระดับรายวิชาดังนี้

1. มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ (Significance) นักพัฒนาหลักสูตรควรมีการเรียนรู้วิชานั้นๆ หรือวิชาอื่นๆ ในระดับสูงขึ้นไป หรือประกอบอาชีพต่อไป ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และเจตคติที่ดี

2. ความถูกต้องทันสมัย (Validity) เนื้อหาวิชาควรมีความถูกต้อง ทันสมัย เนื่องจาก ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการศึกษาวิจัย เพื่อหาคำตอบในศาสตร์ต่างๆ มีมากขึ้น ทำให้ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความรู้ที่เคยคิดว่า ถูกต้องและดีในสมัยหนึ่ง อาจจะเป็นเรื่องล้าสมัยในระยะต่อมาได้ นักพัฒนาหลักสูตรจึงต้องพิจารณา เลือกเนื้อหาวิชาที่ถูกต้องและทันสมัย

3. มีความน่าสนใจ (Interest) เนื้อหาวิชาควรมีความรู้หลาย ๆ ประเภท มีความสอดคล้อง กับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในกาแสวงหา ความรู้และสร้างความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น นักพัฒนาหลักสูตรยังควรเลือกเนื้อหาวิชาที่มีความหมายต่อผู้เรียน กล่าวคือ ควรให้ผู้เรียนได้เห็นถึงประโยชน์และความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชา ต่าง ๆ ด้วย ผู้เรียนจะได้เกิดความสนใจในสิ่งที่เรียนรู้มากขึ้น

4. เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ (Learn Ability) นักพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเนื้อหาวิชาที่มีความ ยากง่ายและสอดคล้องเหมาะสมกับวัยหรือลำดับขั้นของการพัฒนาการทั้งร่างกาย สมอง และจิตใจ รวมทั้งประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพื่อไม่ให้เกินความสามารถของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมี การพัฒนาทุกด้านอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดเวลาเรียนได้ด้วย

5. สอดคล้องกับจุดประสงค์ (Appropriateness to Objectives) เนื้อหาวิชาการจะมี ความสอดคล้องและตอบสนองจุดประสงค์

6. เป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ผู้เรียน (Usefulness) เนื้อหาวิชาควรมีประโยชน์ที่จะนำมาใช้ใน ชีวิตประจำวัน มีประโยชน์ต่อผู้เรียน และพัฒนาสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต เช่น ในยุคโลกาภิวัตน์ วิชาคอมพิวเตอร์อาจเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการประกอบอาชีพต่อไปภายหน้า เป็นต้น

7. เป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ (Feasibility) นักพัฒนาหลักสูตรควรเลือกเนื้อหา สามารถจัดให้ผู้เรียนได้เมื่อพิจารณาในแง่ความพร้อมด้านเวลา บุคลากรผู้สอน วัสดุและอุปกรณ์ต่างๆ

การเลือกเนื้อหาวิชา

เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เนื้อหาวิชาที่ใช้ในหลักสูตรจำเป็นต้องมีการ เปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปด้วย และการจะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนานั้นก็คือการพิจารณาเลือกสรร เนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับหลักสูตรนั่นเอง การเลือกเนื้อหาวิชาใดบรรจุลงในหลักสูตรจำเป็นต้องมี การพิจารณากันอย่างละเอียดรอบคอบ ไม่เช่นนั้นแล้วเนื้อหาวิชาหรือหลักสูตรก็อาจไม่เหมาะสม หรือไม่สนองตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ พาร์เซอร์ (อ้างอิงในวิชชย ดิสสระ. 2535 : 24) ให้ข้อคิดไว้ว่า

การพิจารณาเลือกเนื้อหาวิชาสำหรับการพัฒนาหลักสูตรนั้น โดยทั่วไปแล้วมักจะคำนึงถึงหลักใหญ่ๆ อยู่ 3 ประการ คือ

1. สมรรถภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและวิธีการเรียนรู้
2. ความเหมาะสมของความรู้ที่จะนำมาสอน
3. เป้าหมายและความต้องการของสังคมที่มีโรงเรียน

การจัดเนื้อหาวิชา กล่าวโดย ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 22-29) เมื่อนักพัฒนาหลักสูตรได้เลือกเนื้อหาวิชาแล้ว สิ่งต่อไปที่ต้องดำเนินการคือ การจัดลำดับเนื้อหา (Organization of Content) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งมีแนวทางดังนี้

1. การจัดตามลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยาก (The Simple-to-Complex Approach) ควรจัดเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่ายและมีลักษณะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นก่อน แล้วจึงให้เรียนเนื้อหาที่ยากขึ้นไป เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องของสิ่งมีชีวิต ควรเริ่มจากสัตว์เซลล์เดียวที่มีระบบร่างกายไม่ซับซ้อนก่อนแล้วจึงไปถึงสัตว์ที่ประกอบไปด้วยหลายเซลล์ มีระบบร่างกายซับซ้อน เช่น คนหรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมประเภทอื่น ๆ เป็นต้น

2. การจัดตามความจำเป็นที่ต้องเรียนก่อนหลัง (The Pre-requisite Learning Approach) ควรสำรวจก่อนว่า ถ้าจะให้ผู้เรียนเข้าใจถึงเรื่องที่กำหนดให้หลักสูตรหรือในการสอนเรื่องใด ผู้เรียนควรรู้อะไรมาก่อนบ้าง เมื่อทราบแล้วก็นำสิ่งนั้นมาสอนก่อนเพื่อเป็นการปูพื้นฐาน เช่น ในการจัดลำดับเนื้อหาวิชาเลขคณิต ผู้เรียนจะเข้าใจการคูณและหารได้จำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจวิธีการบวกและลบก่อน

3. การจัดลำดับของกาลเวลา (The Chronological Approach) เนื้อหาจะได้รับการจัดลำดับโดยใช้เวลาเป็นเกณฑ์ เช่น จัดเนื้อหาเรียงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน หรือเรียงจากปัจจุบันไปหาอดีต การจัดแบบนี้จะเหมาะสมสำหรับวิชาที่มีเนื้อหาเรียงลำดับตามเหตุการณ์หรือกาลเวลา เช่น วิชาประวัติศาสตร์ หรือวิชาอื่นๆ เช่น ภาษาอังกฤษที่ต้องการให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการทางตัวอักษรตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เป็นต้น

4. การจัดตามหัวข้อหรือเรื่อง (The Thematic Approach) การจัดแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรต้องจัดเนื้อหาย่อย ๆ (Content Elements) ให้อยู่ในหัวข้อหรือเรื่องหนึ่ง ๆ หลักสูตรอาจประกอบด้วยหลายหัวข้อได้ หัวข้อแต่ละเรื่องจะเป็นอิสระคือ ไม่ต้องเป็นความรู้พื้นฐานของหัวข้ออื่น ๆ หรือบางหัวข้ออาจต้องให้ผู้เรียนเรียนก่อนหลังก็ได้ นักพัฒนาหลักสูตรควรพิจารณาจัดลำดับที่จะส่งเสริมให้เกิดสัมฤทธิผลในการเรียนของผู้เรียน เช่น ในวิชาวรรณคดีอังกฤษ ผู้เรียนควรเรียนหัวข้อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสั้นก่อนที่จะเรียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนวนิยาย ทั้งนี้เนื่องจากถึงแม้ว่าทั้งสองเรื่องจะใช้ทักษะการอ่านอย่างเดียวกัน แต่ถ้าผู้เรียนมีประสบการณ์ในการอ่านเรื่องสั้นก็จะทำให้ผู้เรียนไม่ลำบากในการอ่านเรื่องราวที่ยากขึ้น เช่น นวนิยาย

5. การจัดลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม (The Part-to Whole Approach) การจัดเนื้อหาโดยให้ผู้เรียนเข้าใจส่วนย่อย ๆ แล้วค่อย ๆ พัฒนาความรู้ความเข้าใจไปยังส่วนรวม เช่น ในวิชาวิทยาศาสตร์ ให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับการเดินทางของแสง ก่อนจะไปสู่ความรู้เรื่องการเกิดรุ้งกินน้ำ หรือให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับชุมชนรอบ ๆ ตัวก่อนที่จะขยายไปสู่ความรู้เกี่ยวกับประเทศทั้งหมด เป็นต้น

6. การจัดตามลำดับจากส่วนรวมไปสู่ส่วนย่อย (The Whole-to Part Approach) การจัดเนื้อหาในลักษณะนี้จะตรงกันข้ามกับวิธีการจัดตามลำดับจากส่วนย่อยไปสู่ส่วนรวม กล่าวคือจะให้ผู้เรียนเรียนสิ่งที่ปรากฏทั้งหมดก่อน แล้วจึงเรียนส่วนที่ย่อยหรือแคบลง เช่น ในวิชาภูมิศาสตร์ หลักสูตรอาจกำหนดให้ผู้เรียนรู้สภาพภูมิศาสตร์ทั่ว ๆ ไปก่อน เช่น เรียนเรื่องโลกก่อนแล้วจึงไปถึงทวีปและประเทศตามลำดับ หรือถ้าเป็นขอบเขตของประเทศไทย ผู้เรียนจะทราบถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ทั่ว ๆ ไปของประเทศไทยก่อน แล้วจึงไปสู่ภาคต่าง ๆ จังหวัดต่าง ๆ ตามลำดับ

ในการจัดเนื้อหาวิชา นักพัฒนาหลักสูตรสามารถใช้วิธีการจัดหลาย ๆ วิธีได้ เช่น วิชาประวัติศาสตร์อาจจะจัดเนื้อหาโดยเรียงลำดับตามเวลา และตามหัวข้อหรือเรื่อง (Them) กล่าวคือจัดเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์เป็นหัวข้อ ๆ และในแต่ละหัวข้อมีเนื้อหาสาระที่จัดตามลำดับของกาลเวลา เป็นต้น ในปัจจุบันแนวความคิดในการจัดเนื้อหาจะมุ่งให้ผู้เรียนได้รับเนื้อหาที่สัมพันธ์และมีขอบเขตที่เริ่มจากสิ่งใกล้ตัวของผู้เรียนไปสู่สิ่งที่ไกลตัว จากเนื้อหาที่มีขอบเขตที่แคบและเป็นรูปธรรมเข้าใจง่ายไปสู่เนื้อหาที่มีขอบเขตกว้างและเป็นนามธรรมมากขึ้นการจัดเนื้อหาวิชา นอกจากจะมีการเรียงลำดับของเนื้อหาแล้ว การจัดเนื้อหาวิชายังสามารถจัดได้โดยยึดสาระความรู้ของแต่ละศาสตร์เป็นหลัก (Logical Organization) และ/หรือโดยยึดจิตวิทยาเป็นหลัก (Psychological Organization) การจัดเนื้อหาโดยยึดสาระความรู้ของแต่ละศาสตร์เป็นหลัก เป็นการจัดเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนของโครงสร้างความรู้ในศาสตร์นั้น ๆ เป็นหลักตายตัว โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลหรือความสนใจของผู้เรียน ซึ่งมีข้อดีคือ ช่วยพัฒนาสมรรถภาพทางสติปัญญาของผู้เรียนได้ดี เนื่องจากผู้เรียนได้รับความรู้ตามความยากง่ายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ครูผู้สอนก็สามารถวางแผนการเรียนการสอนได้ง่ายและถ่ายทอดสะดวก ข้อเสียคือ ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนเนื่องจากครูให้ความสำคัญแก่สาระของเนื้อหา จึงมักเน้นการบรรยายเป็นหลักการจัดเนื้อหาโดยยึดจิตวิทยาเป็นหลัก เป็นการจัดเนื้อหาตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เนื้อหาที่จัดนั้นจะไม่มีกำหนดอย่างละเอียดตายตัว แต่จะกำหนดขอบเขตของเนื้อหาเป็นหัวข้ออย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ครูและผู้เรียนมีเสรีภาพในการจัดเนื้อหาและวิธีการสอนตามความสนใจมากขึ้น ข้อดีของการจัดเนื้อหาในลักษณะนี้คือ สามารถจัดเนื้อหาและการสอนได้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของผู้เรียน ผู้เรียนจะเกิดภาวะตื่นรู้ในการเรียนรู้ (Active Learning) เนื่องจากครูและผู้เรียนมีการวางแผนร่วมกัน ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะเป็นผู้กระตุ้นหรือสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด

และรู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากกว่าท่อง ข้อเสีย คือ การจัดเนื้อหาโดยยึดความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนเป็นหลักอาจทำให้ผู้เรียนไม่มีคุณลักษณะตามที่จุดมุ่งหมายของการศึกษากำหนด และเป็นการยากที่จะจัดเนื้อหาและการสอนที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนทุกคน

ระบบการเรียนการสอน

การทำกิจกรรมหรืองานใด ๆ ก็ตาม ถ้าทำอย่างมีระบบก็จะช่วยให้ทำได้อย่างสะดวก ทำได้สำเร็จเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพ การมีระบบก็คือ การทำหน้าที่หรือจัดไว้อย่างเป็นระเบียบของส่วนประกอบต่าง ๆ ในระบบนั้น มีความสัมพันธ์หรือเสริมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจำเป็นที่ผู้ทำหน้าที่สอนจะต้องพัฒนาการสอนของตนอยู่เสมอ ในการพัฒนาการสอนจำต้องจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งในระบบการเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่เป็นตัวบ่อนกระบวนการและผลผลิต

ตัวบ่อน (Input)

ตัวบ่อนหรือปัจจัยนำเข้าระบบ คือส่วนประกอบต่าง ๆ ที่นำเข้าสู่ระบบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวกผู้สอนหรือครูเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณลักษณะหลายประการ ได้แก่ คุณลักษณะด้านพุทธิพิสัย เช่น ความรู้ความสามารถ ความรู้จำแนกเป็นความรู้ในเนื้อหาสาระที่สอน ความรู้ในเทคนิคการสอน ต่างๆ ความรู้ในสภาวะแวดล้อมอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะด้านจิตพิสัย เช่น ความตั้งใจในการสอน ฯลฯ ผู้เรียน ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในระบบการเรียนการสอน ซึ่งจะบรรลุผลสำเร็จได้ย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้เรียนหลายประการ เช่น ความถนัด ความรู้พื้นฐานเดิม ความพร้อม ความสนใจ และความพากเพียรในการเรียน ทักษะในการเรียนรู้ ความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่เรียน ฯลฯ ในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 2 ด้านการเรียนรู้ โดยมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการสร้างประสบการณ์จริงหลักสูตร หลักสูตรเป็นองค์ประกอบหลักที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 4 ประการคือ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระที่เรียนกิจกรรมการเรียนการสอน (รวมวิธีสอนและสื่อการเรียนการสอน) และการประเมินผลสิ่งอำนวยความสะดวก อาจเรียกอีกอย่างว่า “สิ่งแวดล้อมการเรียน” เช่น ห้องเรียน หรือสถานที่เรียน ซึ่งประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ แสงสว่าง อุณหภูมิ กระดานดำ เป็นต้น

กระบวนการ (Process)

กระบวนการในระบบการเรียนการสอน ก็คือ การดำเนินการสอนซึ่งเป็นการนำเอาตัวบ่อน ซึ่งเป็นวัตถุดิบในระบบมาดำเนินการเพื่อให้เกิดผลผลิตตามที่ต้องการ ในการดำเนินการสอนอาจมี

กิจกรรมต่าง ๆ หลายกิจกรรม ได้แก่ การตรวจสอบและเสริมพื้นฐาน การสร้างความพร้อมในการเรียนการใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ และการใช้กิจกรรมเสริมการตรวจสอบและเสริมพื้นฐาน เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียน และได้สังเกตที่นำมาใช้ช่วยเหลือผู้เรียนที่ยังขาดพื้นฐานที่จำเป็นก่อนเรียน ให้ได้มีพื้นฐานที่พร้อมที่จะเรียนโดยไม่มีปัญหาใด ๆ ซึ่งถ้าหากได้รับการช่วยเหลือดังกล่าว ผู้เรียนอาจเรียนไม่รู้เรื่อง ทำให้ขาดความสนใจในการเรียนเรื่องนั้น และประสบความล้มเหลวในการเรียน ส่งผลให้การเรียนในเรื่องต่อ ๆ มามีปัญหาโดยตลอด การตรวจสอบพื้นฐาน อาจทำได้โดยการซักถามในผู้เรียนคิดตอบคำถามที่ใช้ถามจะเป็นเรื่องที่เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนในเรื่องที่จะดำเนินการสอน แต่วิธีที่ดีกว่านี้ก็คือใช้แบบทดสอบวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียนทุกคน แล้วทำการเสริมพื้นฐานสำหรับผู้ที่มีปัญหา ซึ่งมีหลายวิธี วิธีที่ง่ายและใช้เวลาไม่มากนักก็คือ การเฉลยคำตอบของข้อสอบทุกข้อ โดยใช้วิธีอภิปรายและซักถามคำตอบจากผู้เรียน การตรวจสอบเสริมพื้นฐานจะทำได้ครั้งเดียวในช่วงแรกที่พบผู้เรียนการสร้างความพร้อมในการเรียนเมื่อเริ่มชั่วโมงเรียน โดยทั่วไปแล้วจะมีผู้เรียนที่ยังไม่พร้อมที่จะเรียน เช่น พุดคุยกัน คิดถึงเรื่องอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับวิชาที่เรียน ฯลฯ ถ้าผู้สอนเริ่มบรรยายไปเรื่อย ๆ อาจไม่ได้ผลตามที่ต้องการ โดยเฉพาะในช่วงต้นชั่วโมงนั้น จึงควรดึงความสนใจของผู้เรียนให้เข้าสู่การเรียนโดยเร็ว ซึ่งทำได้หลายวิธี เช่น

1. ใช้คำถาม ถามนำให้ผู้เรียนคิดตอบ โดยถามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนเรื่องนั้น เช่น ถามเหตุการณ์ปัจจุบัน ถามถึงสิ่งที่เรียนไปแล้วในช่วงก่อน ฯลฯ
2. ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ช่วยเร้าความสนใจ เช่น ให้ฟังเทป ให้ดูวีดิทัศน์ ภาพ แผนภูมิ ฯลฯ
3. ยกเรื่องที่เกี่ยวข้องที่น่าสนใจมาเล่านำเข้าสู่บทเรียนในการสร้างความพร้อม ไม่ควรใช้เวลามากเกินไป ควรจะใช้เวลาไม่เกิน 5 นาที และทำทุกครั้งการสอน เมื่อพบว่าผู้เรียนยังไม่พร้อม หรือเห็นว่าทำแล้วจะบังเกิดผลดีขึ้นการใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมแล้ว ก็จะมีการสอนโดยใช้เทคนิควิธีการ และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีให้เลือกหลายวิธีการใช้กิจกรรมเสริม วิธีการสอนแต่ละวิธีหรือรูปแบบการสอนแต่ละรูปแบบจะมีกิจกรรมต่าง ๆ แตกต่างกันไป บางวิธีมีกิจกรรมเดียว บางวิธีหลายกิจกรรม ผู้สอนควรพิจารณากิจกรรมต่าง ๆ ที่จะเสริมกับวิธีสอน หรือรูปแบบการสอนที่ตนเลือกใช้ หรือเห็นว่าเมื่อนำไปเสริมกับวิธีสอนหรือรูปแบบการสอนนั้นแล้ว จะช่วยให้บรรลุผลการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้นการใช้คำถามชนิดต่าง ๆ เป็นกิจกรรมที่ให้ประโยชน์หลายประการ เช่น ช่วยจูงใจผู้เรียนควบคุมให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน ติดตามการเรียน คิดค้นหาคำตอบ ตรวจสอบผลการเรียนรู้ ให้ข้อมูลสะท้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับการคิด ความเข้าใจ การใช้เหตุผล ขยายมโนทัศน์ และสร้างความกระจำชัดใหม่มโนทัศน์ อาจจำแนกประเภทของคำถามตามการแบ่งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย หรือถามในลักษณะ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร ทำไม การทบทวนสรุปเป็นกิจกรรมท้ายชั่วโมง ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่เรียนไปแล้ว เห็นโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระ รู้จักสรุปสาระสำคัญ ฯลฯ

ผลผลิต (Outcome)

ผลผลิต คือผลที่เกิดขึ้นในระบบซึ่งเป็นเป้าหมายปลายทางของระบบ สำหรับระบบการเรียนการสอน ผลผลิตที่ต้องการคือ การเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนไปในทางที่พึงประสงค์ เป็นการพัฒนาที่ดีในด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ผลด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) คือ ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียน สามารถคิดเปรียบเทียบโยงความสัมพันธ์หรือที่เรียกว่าคิดวิเคราะห์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ สามารถใช้วิจารณ์ญาณตัดสินลงสรุปชี้ขาด ประเมินค่าได้ สามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้มีสิ่งใหม่เกิดขึ้นได้ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehensive) การนำไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) และการประเมิน (Evaluation) ผลด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ก็คือ ผู้เรียนมีการจัดจำแนกความรู้สึกที่พอเชื่อถือได้โดยอาจจะมีการสร้างทัศนคติที่ดีต่อสถานที่เรียน เจตคติ ค่านิยม ตลอดจนความสนใจต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยผลที่ได้จากจิตพิสัย เราสามารถที่จำแนกเป็นขั้นตอนไว้ คือ การรับ (Receiving) การตอบสนอง (Responding) การรู้คุณค่าหรือค่านิยม (Valuing) การจัดระบบ (Organizing) และการสร้างบุคลิกลักษณะ (Characterization) ผลด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ก็คือ ผู้เรียนมีความคล่องแคล่ว มีความชำนาญในทางการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย เช่น การใช้มือ ใช้สายตา ฯลฯ ทักษะด้านพิมพ์ดีด เล่นดนตรี เล่นกีฬา ทักษะในการสร้างผลผลิต ด้านศิลปะ ทัศนกรรม การช่าง อุตสาหกรรมการเกษตร เป็นต้น

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาหรือบัณฑิตไว้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี โดยทั่วไปจะมีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552 : ออนไลน์)

ผู้สำเร็จการศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี โดยทั่วไปจะมีความรู้ความสามารถอย่างน้อยต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ครอบคลุม สอดคล้อง และเป็นระบบในสาขา/สาขาวิชาที่ศึกษา ตลอดถึงความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง

2. ความสามารถที่จะตรวจสอบปัญหาที่ซับซ้อนและพัฒนาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์จากความเข้าใจที่ลึกซึ้งของตนเองและความรู้จากสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยคำแนะนำแต่เพียงเล็กน้อย

3. ความสามารถในการค้นหา การใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ตลอดจนการเลือกใช้กลไกที่เหมาะสมในการสื่อสารผลการวิเคราะห์ต่อผู้รับข้อมูลข่าวสารกลุ่มต่าง ๆ

4. ในกรณีของหลักสูตรวิชาชีพ สิ่งสำคัญ คือ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพนั้น ๆ

5. ในกรณีของหลักสูตรวิชาการที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติในวิชาชีพ สิ่งสำคัญ คือ ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในผลงานวิจัยต่าง ๆ ในสาขา/สาขาวิชานั้น ความสามารถในการแปลความหมายการวิเคราะห์ และประเมินความสำคัญของการวิจัยในการขยายองค์ความรู้ในสาขา/สาขาวิชา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้พัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาตามแนวคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ คือ

1. มีคุณธรรมและจริยธรรม
2. มีความรู้ ความสามารถด้านวิชาการและวิชาชีพ
3. มีทักษะในการแสวงหาความรู้
4. เห็นคุณค่าในการพัฒนาท้องถิ่นและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและ
5. มีทักษะในการติดต่อสื่อสารและมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน คือ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นจึงกำหนดคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา ดังนี้ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร. 2555 : 47-50)

1. มีคุณธรรม จริยธรรมในตนเองและส่วนรวมแสดงออกถึงความมีวินัย ซื่อสัตย์และมี ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
2. มีความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสามารถนำหลักการทฤษฎีไปประยุกต์ เพื่อการเรียนรู้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะสังคมปัจจุบัน
3. มีความสามารถในการวางแผนแก้ปัญหาและเลือกแนวทางการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
4. มีความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพและการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและสามารถแสดงออกการมีภาวะผู้นำและมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล
5. มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง อาชีพและสังคม

6. มีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และสถิติ ในการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานในแต่ละด้าน มีดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
 1.2 มีวินัย ตรงต่อเวลาและความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม
 1.3 เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรี
 ของความเป็นมนุษย์

1.4 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม

1.5 มีจรรยาบรรณทางวิชา การและวิชาชีพ

2. ด้านความรู้

2.1 มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎี

2.2 สามารถวิเคราะห์ห้ นำหลักทฤษฎีไปประยุกต์ใช้

2.3 สามารถเรียนรู้และต่อยอดองค์ความรู้ตนเองได้

2.4 มีประสบการณ์ในการพัฒนาและ/หรือการประยุกต์ใช้งานได้จริง

2.5 สามารถบูรณาการความรู้กับศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีการคิดอย่างเป็นระบบจากหลักการที่ได้
 เรียนรู้มา

3.2 สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยนำหลักการต่างๆ มาอ้างอิงอย่างมีเหตุผล

3.3 สามารถหาแนวทางที่เหมาะสมมาใช้ในการแก้ไขปัญหา

3.4 คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและอย่างเป็นระบบ

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ความสัมพันธระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 สามารถทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

4.2 มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

4.3 สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ โดยรู้จักการวางแผนในการดำเนินชีวิตและ
 รับผิดชอบต่อตนเอง

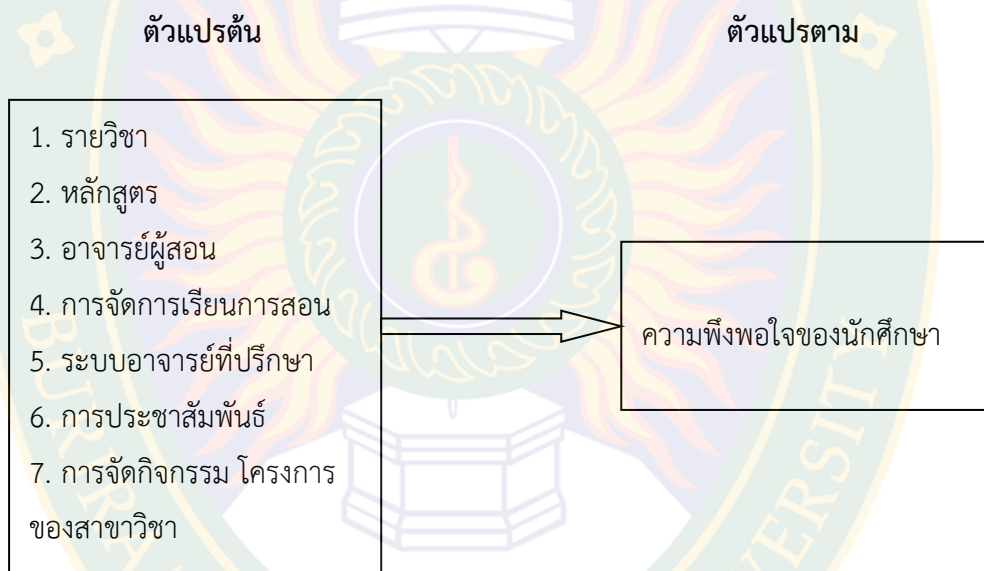
4.4 มีภาวะผู้นำ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 5.1 พัฒนาทักษะในการเก็บข้อมูล นำเสนอและสามารถเลือกรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมโดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและเขียน
- 5.2 ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และสถิติในการวิเคราะห์และนำเสนอ
- 5.3 สามารถวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ออกแบบกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วรรณภา โพธิ์ศรี (2546: 20 – 22) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 7 กล่าวไว้ว่า เนื้อหา รายวิชาในหลักสูตรควรเป็นเพียงแนวทางที่จะช่วยให้ครูนำไปสู่หรือก่อให้เกิดประสบการณ์กิจกรรม ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยหรือฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม

ที่ผู้เรียนต้องการ สังคมต้องการและชาติต้องการ ซึ่งเนื้อหาในรายวิชาควรจะสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ เนื้อหาที่จะกำหนดไว้ในหลักสูตรต้องมีความต่อเนื่องเรียงตามลำดับความ ยากง่าย เรียงลำดับของเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน

อัญชลี พรหมพรายและคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศราช พบว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ครูสามารถใช้ประกอบการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนของนักศึกษาประสบผลดีที่สุดในที่สุด

พันธุ์ดี ทับทิมและคณะ (2549 : บทคัดย่อ). การประเมินความพึงพอใจการบริการและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศห้องปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง คณะศึกษาศาสตร์ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการ ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น วัสดุทางการศึกษา และเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นเครื่องมือช่วยสอนของครู เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ มีความสนใจ และเข้าใจในสิ่งที่สลับซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

รัตนา พรหมภาพ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย นิสิตหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต นิสิตหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต และนิสิตหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต จำนวน 411 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.53 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยผ่านการทดสอบด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ด้วยค่า 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 ทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ด้านผู้สอน 2. ด้านรายวิชาในหลักสูตร 3. ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน 4. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และ 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

อิสริย์ โข้ววิวัฒนา (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรปริญญาตรี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 2553 ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านการวัดและการประเมินผล การเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยบัณฑิตมีความพึงพอใจในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนและด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับแรก ส่วนความพึงพอใจในด้านกิจกรรม การเรียนการสอน และด้านปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนการสอน บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรปริญญาตรี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่า บัณฑิตที่มีเพศ ระดับการศึกษาที่จบก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาตรี และตำแหน่งงานในปัจจุบันที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรปริญญาตรี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้บัณฑิตที่มีภูมิลำเนาเดิม สาขาวิชาที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี และสถานภาพการทำงานในปัจจุบัน ที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรปริญญาตรี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จรินทร์ยา ยวงนาค (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยพัฒนการบางนา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 17-19 ปี ศึกษาในระดับ ปวช. 1 สาขาพัฒนการ ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยความพึงพอใจในด้านครูผู้สอน ด้านครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านกิจกรรมการพัฒนาการเรียน ด้านอาคารสถานที่และภูมิทัศน์ ด้านการให้บริการและอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์สมมติฐาน พบว่า ผู้เรียนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อด้านครูผู้สอน ด้านครูที่ปรึกษา ด้านกิจกรรมการพัฒนาการเรียน และด้านอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ที่มีอายุ ระดับการศึกษาและสาขาวิชาที่ต่างกันมีความพึงพอใจต่อด้านครูผู้สอน ด้านครูที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน และผู้เรียนที่มีอายุ ระดับการศึกษาและสาขาวิชาต่างกันมีความพึงพอใจต่อด้านกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่และภูมิทัศน์ และด้านการให้บริการและอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการบริหารการศึกษาในด้านต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของผู้เรียนวิทยาลัยพัฒนการบางนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินินาถ วิกรมประสิทธิ์ (2554 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ (4ปี) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ปีการศึกษา 2553 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาการตลาด) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 – 2.50 ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตร พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความ พึงพอใจในระดับปานกลางโดย

วิชาการบริหารลูกค้าสัมพันธ์มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด สำหรับรายวิชาที่นักศึกษาที่ความพึงพอใจว่าสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือการประกอบอาชีพมากที่สุด คือ วิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการบริหารธุรกิจ 3 จากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรสาขาวิชาในด้านต่าง ๆ ของสาขาวิชาการตลาด มีความพึงพอใจระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสาขาวิชา ด้านความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม ด้านทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และด้านสนับสนุนในกิจกรรมและการให้คำปรึกษา

ครินธารา พูนพิพัฒนกิจ พรภัสสร ปริญญาญกุล และเพียงเพ็ญ จิรัชย์. (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาการรับรู้ ความพึงพอใจต่อบริการนักศึกษา และแนวทางการพัฒนาสื่อ และกิจกรรมของศูนย์วิศวกรรมศาสตรนานาชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า การจัดทำ Facebook ของศูนย์ฯ ควรพัฒนาให้มีความทันสมัย สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ควรมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์เพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ การประชาสัมพันธ์ด้านการรับนักศึกษาฝึกงานต่างประเทศ โดยเฉพาะระยะเวลาในการรับทราบผลที่แน่นอน ด้านการประกาศข่าวสารต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับเวลา และมีความรวดเร็วในการกระจายข่าวสาร และด้านของสื่อแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ที่จะต้องมีความใหญ่ และติดประกาศให้เห็นชัดเจน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หลักสูตร TQF จากจำนวนทั้งหมด 191 คน โดยมีนักศึกษาแต่ละชั้นปี ดังนี้

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 93 คน
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 98 คน

โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมได้จากการคำนวณตามวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และขนาดความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ ± 5 ได้จำนวน 130 คน ซึ่งคณะผู้วิจัยได้ทำการคำนวณตามสัดส่วนของนักศึกษาแต่ละชั้นปี ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของตัวอย่าง
 N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ศึกษา
 e = ความคลาดเคลื่อนของขนาดตัวอย่าง

เมื่อนำมาแทนค่าในสูตร จะได้จำนวนตัวอย่าง ดังนี้

$$n = \frac{191}{1+191(0.05)^2}$$

$$= 130 \text{ คน}$$

การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ของแต่ละชั้นปีของนักศึกษา ตามสัดส่วนจำนวนของนักศึกษา ดังนี้

ชั้นปีของนักศึกษา	จำนวน (คน)	คำนวณสัดส่วน	สุ่มตัวอย่าง (คน)
1	93	$130 \times 93 / 191$	63
2	98	$130 \times 98 / 191$	67

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ นักศึกษาชั้นปี อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย รายวิชาในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์การจัดการกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร (Rating Scale) ซึ่งแต่ละ Scale สามารถอธิบายได้ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	แปลความหมาย
1	น้อยที่สุด
2	น้อย
3	ปานกลาง
4	มาก
5	มากที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่กำหนด โดยพิจารณาเนื้อหาให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ความมุ่งหมาย และสมมติฐานในการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินความสอดคล้อง เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัย เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่
  1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถกร จตุกุล หัวหน้าสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
  2. อาจารย์ ดร. รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
  3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา ปาโนรัมย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การเมืองและการบริหาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
4. การตรวจหาคุณภาพของแบบสอบถาม
  - 4.1 นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด
  - 4.2 นำแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองมาใช้ในการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยที่จะต้องมีความมากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 จึงจะสามารถนำเครื่องมือนี้ไปใช้สำหรับการรวบรวมข้อมูล (Joseph F. Hair, Jr. et al. 2010 : 125) ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค อยู่ระหว่าง 0.722-0.883
5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 130 คน คณะผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและรอเก็บ

แบบสอบถามกลับคืนจากผู้ตอบภายในวันนั้น โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับบรรยายและสรุปผลการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับบรรยายและสรุปผลการวิจัย คณะผู้วิจัยใช้เกณฑ์สำหรับการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (Best, 1981)

ช่วงคะแนนค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.50-5.00	มากที่สุด
3.50-4.49	มาก
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย
1.00-1.19	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Adjusted R Square	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ใช้อธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม
Std. Error of the Estimate	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
t	แทน	สถิติทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าคงที่
Sig.	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ
p-value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
Durbin-Watson	แทน	สถิติที่ใช้ทดสอบตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์ภายในตัวเอง
Correlations	แทน	สถิติที่ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
Factor Loading	แทน	สถิติที่ใช้ทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
Cronbach's Apha	แทน	วัดความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปีของนักศึกษา ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองอาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง ดังตาราง 1-5

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เพศ)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	9	6.90
1.2 หญิง	121	93.10
รวม	130	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 121 คน (ร้อยละ 93.10) และเป็นเพศชาย จำนวน 9 คน (ร้อยละ 6.90)

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ระดับชั้นปีของนักศึกษา)

ระดับชั้นปีของนักศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2. ระดับชั้นปีของนักศึกษา		
2.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1	63	48.50
2.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 2	67	51.50
รวม	130	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 63 คน (ร้อยละ 48.50) และเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน (ร้อยละ 51.50)

ตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง)

ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	80	61.50
3.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย	22	16.90
3.3 อนุปริญญาตรี (ปวส.)	6	4.60
3.4 ปริญญาตรี	22	16.90
3.5 สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
รวม	130	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 80 คน (ร้อยละ 61.50) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 22 คน (ร้อยละ 16.90) ระดับอนุปริญญาตรี (ปวส.) จำนวน 6 คน (ร้อยละ 4.60) ระดับปริญญาตรี จำนวน 22 คน (ร้อยละ 16.90) และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 0 คน

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (อาชีพของผู้ปกครองอาชีพ)

อาชีพของผู้ปกครองอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
4.1 เกษตรกรรม	79	60.80
4.2 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	13	10.00
4.3 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	9	6.90
4.4 พนักงานบริษัทเอกชน	7	5.40
4.5 รับจ้างทั่วไป	22	16.90
4.6 อื่น ๆ	0	0.00
รวม	130	100.00

จากตาราง 4 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 79 คน (ร้อยละ 60.80) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 13 คน (ร้อยละ 10.00) อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 6.90) อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 5.40) และอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 22 คน (ร้อยละ 16.90)

ตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (รายได้ของผู้ปกครองอาชีพ)

รายได้ของผู้ปกครองอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
4. ระดับช่วงรายได้		
4.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท	65	50.00
4.2 10,001-15,000 บาท	36	27.70
4.3 15,001 – 20,000 บาท	13	10.00
4.4 20,001-25,000 บาท	9	6.90
4.5 25,001 – 30,000 บาท	1	0.80
4.6 มากกว่า 30,000 บาท	6	4.60
รวม	130	100.00

จากตาราง 5 พบว่า ระดับช่วงรายได้ของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 65 คน (ร้อยละ 50.00) รายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 36 คน (ร้อยละ 27.70) รายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 13 คน (ร้อยละ 10.00) รายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 9 คน (ร้อยละ 6.90) รายได้ 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.80) และ รายได้ มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 6 คน (ร้อยละ 4.60)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ดังตาราง 6-12

ตาราง 6 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาในหลักสูตร

รายวิชาในหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. รายวิชาในหลักสูตร			
1.1 เนื้อหาในรายวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	3.946	0.739	มาก
1.2 เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.015	0.715	มาก
1.3 รายวิชาเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการเรียน	4.108	0.696	มาก
1.4 รายวิชาเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน	3.984	0.746	มาก
1.5 รายวิชามีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ	4.230	0.762	มาก
รวม	4.056	0.731	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านรายวิชาในหลักสูตร โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.056$, S.D. = 0.731) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เนื้อหาในรายวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.946$, S.D. = 0.739) เนื้อหาในรายวิชา มีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.015$, S.D. = 0.715) รายวิชาเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.108$, S.D. = 0.696) รายวิชาเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.984$, S.D. = 0.746) และรายวิชามีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.230$, S.D. = 0.762)

ตาราง 7 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้สอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
2. อาจารย์ผู้สอน			
2.1 ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า	4.107	0.696	มาก
2.2 ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา	4.015	0.704	มาก
2.3 ผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	4.130	0.651	มาก
2.4 ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ	4.092	0.720	มาก
2.5 ผู้สอนมีความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำและรับฟังความคิดเห็น	4.115	0.711	มาก
2.6 ผู้สอนบรรยายด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีการสอดแทรกภาษาต่างประเทศในการสอน	4.092	0.664	มาก
รวม	4.088	0.690	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.088$, S.D. = 0.690) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.107$, S.D. = 0.696) ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.015$, S.D. = 0.704) ผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.130$, S.D. = 0.651) ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.092$, S.D. = 0.720) ผู้สอนมีความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำและรับฟังความคิดเห็น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.115$, S.D. = 0.711) และผู้สอนบรรยายด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีการสอดแทรกภาษาต่างประเทศในการสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.092$, S.D. = 0.664)

ตาราง 8 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
3. การจัดการเรียนการสอน			
3.1 มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา	4.076	0.642	มาก
3.2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติกิจกรรม	3.953	0.680	มาก
3.3 มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักศึกษามีความเข้าใจอย่างเหมาะสม	4.000	0.736	มาก
3.4 ใช้วิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.900	0.657	มาก
3.5 มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น	4.007	0.664	มาก
3.6 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.900	0.713	มาก
3.7 มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	3.969	0.692	มาก
3.8 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษ และการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ	3.876	0.757	มาก
3.9 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม การวิจัย หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.930	0.695	มาก
รวม	3.936	0.704	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 3.936$, S.D. = 0.704) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.076$, S.D. = 0.642) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติกิจกรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.953$, S.D. = 0.680) มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่னிติอย่างเหมาะสม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.000$, S.D. = 0.736) ใช้วิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.900$, S.D. = 0.657) มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.007$, S.D. = 0.664) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.900$, S.D. = 0.713) มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.969$, S.D. = 0.692) มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษ และการสืบค้นข้อมูลความรู้ ต่าง ๆ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.876$, S.D. = 0.757) และมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการ แก่สังคม การวิจัย หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.930$, S.D. = 0.695)

ตาราง 9 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
4. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา			
4.1 มีการกำหนดชั่วโมงให้เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา	4.107	0.696	มาก
4.2 อาจารย์ที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง	4.015	0.704	มาก
4.3 มีช่องทางการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่ทันสมัย	4.130	0.651	มาก
รวม	4.084	0.684	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.084$, S.D. = 0.684) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการกำหนดชั่วโมงให้เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.107$, S.D. = 0.696) อาจารย์ที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.015$, S.D. = 0.704) และ

มีช่องทางการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่ทันสมัย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.130$, S.D. = 0.651)

ตาราง 10 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา

การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
5. การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา			
5.1 มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชาล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรม	3.961	0.663	มาก
5.2 สาขาวิชามีการจัดโครงการวิชาการให้แก่นักศึกษาตามความเหมาะสมของระดับชั้นการศึกษา	4.015	0.646	มาก
5.3 โครงการวิชาการที่สาขาวิชาจัดขึ้นมีความสอดคล้องกับวิชาที่เรียน	4.130	0.615	มาก
รวม	4.035	0.641	มาก

จากตาราง 10 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.035$, S.D. = 0.641) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชาล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.961$, S.D. = 0.663) สาขาวิชามีการจัดโครงการวิชาการให้แก่นักศึกษาตามความเหมาะสมของระดับชั้นการศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.015$, S.D. = 0.646) และโครงการวิชาการที่สาขาวิชาจัดขึ้นมีความสอดคล้องกับวิชาที่เรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.130$, S.D. = 0.615)

ตาราง 11 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
6. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน			
6.1 ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย	4.130	0.651	มาก
6.2 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน	4.015	0.704	มาก
6.3 มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้	4.130	0.651	มาก
6.4 เปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผล	4.076	0.642	มาก
6.5 ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง	3.953	0.680	มาก
6.6 การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม	4.000	0.736	มาก
รวม	4.034	0.683	มาก

จากตาราง 11 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.034$, S.D. = 0.683) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.130$, S.D. = 0.651) มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.015$, S.D. = 0.704) มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.130$, S.D. = 0.651) การเปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.076$, S.D. = 0.642) การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.953$, S.D. = 0.680) และการวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.000$, S.D. = 0.736)

ตาราง 12 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการสนับสนุนการเรียนการสอน

การสนับสนุนการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
7. การสนับสนุนการเรียนการสอน			
7.1 มีห้องเรียน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ	4.130	0.651	มาก
7.2 มีหนังสือ ตำรา สำหรับค้นคว้าอย่างเหมาะสมและเพียงพอ	4.015	0.646	มาก
7.3 มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมและเพียงพอ	4.130	0.614	มาก
รวม	4.091	0.637	มาก

จากตาราง 12 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.091$, S.D. = 0.637) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีห้องเรียน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.130$, S.D. = 0.651) มีหนังสือ ตำรา สำหรับค้นคว้าอย่างเหมาะสมและเพียงพอ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.015$, S.D. = 0.646) มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมและเพียงพอ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.130$, S.D. = 0.614)

ตาราง 13 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

ความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
8. ความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร			
8.1 หลักสูตรมีความทันสมัย	4.130	0.651	มาก
8.2 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับกับความต้องการของตลาดแรงงาน	4.130	0.651	มาก
8.3 หลักสูตรมีความเฉพาะเจาะจงของรายวิชาเอกในสาขาวิชา	3.953	0.680	มาก
รวม	4.091	0.637	มาก

จากตาราง 13 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.091$, S.D. = 0.637) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หลักสูตรมีความทันสมัย ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.130$, S.D. = 0.651) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.130$, S.D. = 0.651) หลักสูตรมีความเฉพาะเจาะจงของรายวิชาเอกในสาขาวิชา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.953$, S.D. = 0.680)

ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ นั้น นักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร เห็นว่าอยากให้คณาจารย์ให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดทั้งควรมีการจัดสรรอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้พร้อมมากกว่านี้ เช่น ทุกห้องเรียนควรมีอุปกรณ์โปรเจคเตอร์ โต๊ะ เก้าอี้ และพัดลมขาที่ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และอยากให้มีความรู้หลาย ๆ คน หลาย ๆ แนวคิด

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน ดังตาราง 14-21

สมมติฐานข้อที่ 1 รายวิชามีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานหลัก (H_1) : รายวิชามีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อ
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานรอง (H_0) : รายวิชาไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อ
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

ตาราง 14 สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1

รายการ	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	t	Sig.	p-value	Durbin- Watson
1. รายวิชามีผลต่อ ความพึงพอใจของ นักศึกษา	0.349	0.806	8.383	0.000	<.01	2.160

จากตาราง 14 พบว่า รายวิชามีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มี
ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
เท่ากับ 0.349 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.806 มีความมี
นัยสำคัญของค่าคงที่ และสัมประสิทธิ์แต่ละตัว เท่ากับ 8.383 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
ซึ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ในตัวเอง ซึ่งมีค่า เท่ากับ 2.160

สมมติฐานข้อที่ 2 อาจารย์ผู้สอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อ
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานหลัก (H_2) : อาจารย์ผู้สอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อ
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานรอง (H_0) : อาจารย์ผู้สอนไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อ
หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

ตาราง 15 สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2

รายการ	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	t	Sig.	p-value	Durbin-Watson
2. อาจารย์ผู้สอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา	0.527	0.688	12.019	0.000	<.01	1.979

จากตาราง 15 พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.527 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.688 มีค่าความมีนัยสำคัญของค่าคงที่ และสัมประสิทธิ์แต่ละตัว เท่ากับ 12.019 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ในตัวเอง ซึ่งมีค่า เท่ากับ 1.979

สมมติฐานข้อที่ 3 การจัดการเรียนการสอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มี

ต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานหลัก (H_3) : การจัดการเรียนการสอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับ

ปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและ

การธนาคาร

สมมติฐานรอง (H_0) : การจัดการเรียนการสอนไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับ

ปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและ

การธนาคาร

ตาราง 16 สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3

รายการ	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	t	Sig.	p-value	Durbin-Watson
3. การจัดการเรียนการสอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา	0.356	0.802	8.497	0.000	<.01	2.007

จากตาราง 16 พบว่า การจัดการเรียนการสอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.356 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.802 มีความมีนัยสำคัญของค่าคงที่ และสัมประสิทธิ์แต่ละตัว เท่ากับ 8.497 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ในตัวเอง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.007

สมมติฐานข้อที่ 4 ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
 สมมติฐานหลัก (H_4) : ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
 สมมติฐานรอง (H_0) : ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

ตาราง 17 สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4

รายการ	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	t	Sig.	p-value	Durbin-Watson
4. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา	0.470	0.727	10.747	0.000	<.01	2.015

จากตาราง 17 พบว่า ระบบอาจารย์ที่ปรึกษามีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.470 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.727 มีความมีนัยสำคัญของค่าคงที่ และสัมประสิทธิ์แต่ละตัว เท่ากับ 10.747 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ในตัวเอง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2.015

สมมติฐานข้อที่ 5 การประชาสัมพันธ์มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานหลัก (H_5) : การประชาสัมพันธ์มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานรอง (H_0) : การประชาสัมพันธ์ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

ตาราง 18 สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5

รายการ	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	t	Sig.	p-value	Durbin-Watson
5. การประชาสัมพันธ์มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา นักศึกษา	0.853	0.383	27.387	0.000	<.01	1.958

จากตาราง 18 พบว่า การประชาสัมพันธ์มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.853 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.383 มีค่าความมีนัยสำคัญของค่าคงที่ และสัมประสิทธิ์แต่ละตัว เท่ากับ 27.387 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ในตัวเอง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.958

สมมติฐานข้อที่ 6 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานหลัก (H_6) : การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สมมติฐานรอง (H_0) : การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนไม่มีผลต่อความพึงพอใจของ
 นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน
 และการธนาคาร

ตาราง 19 สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6

รายการ	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	t	Sig.	p-value	Durbin- Watson
6. การวัดและ ประเมินผลการเรียน การสอน	0.528	0.687	12.047	0.000	<.01	2.185

จากตาราง 19 พบว่า การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีผลต่อความพึงพอใจ
 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการ
 ธนาคาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.528 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการ
 พยากรณ์ เท่ากับ ± 0.687 มีค่าความมีนัยสำคัญของค่าคงที่ และสัมประสิทธิ์แต่ละตัว เท่ากับ 12.047
 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ใน
 ตัวเอง ซึ่งมีค่า เท่ากับ 2.185

สมมติฐานข้อที่ 7 การสนับสนุนการเรียนการสอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับ
 ปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
 สมมติฐานหลัก (H_7) : การสนับสนุนการเรียนการสอนมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับ
 ปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
 สมมติฐานรอง (H_0) : การสนับสนุนการเรียนการสอนไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษาระดับ
 ปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

ตาราง 20 สรุปค่าสถิติในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7

รายการ	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	t	Sig.	p-value	Durbin-Watson
7. การสนับสนุนการเรียนการสอน	0.540	0.687	12.348	0.000	<.01	1.016

จากตาราง 20 พบว่า การสนับสนุนการเรียนการสอนมีผลต่อความพึงพอใจของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.540 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.687 มีค่าความมีนัยสำคัญของค่าคงที่ และสัมประสิทธิ์แต่ละตัว เท่ากับ 12.348 โดยมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งตัวแปรอิสระแต่ละตัวที่ใช้ในการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์ในตัวเอง ซึ่งมีค่า เท่ากับ 1.016

ตาราง 21 ผลของการวิเคราะห์สมการถดถอย

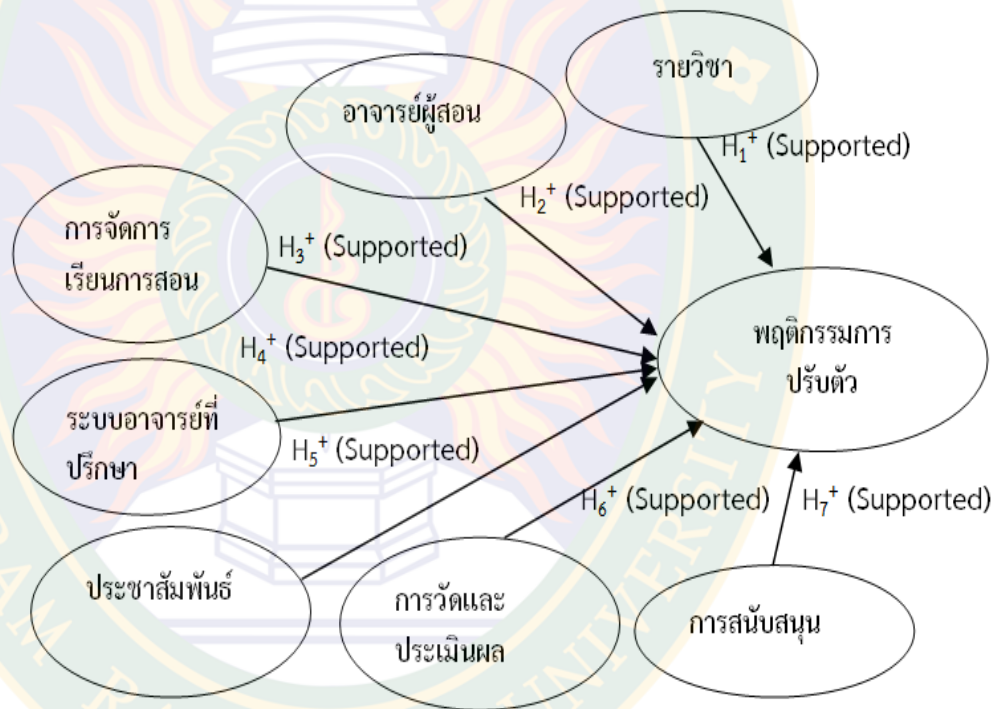
ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม						
	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
รายวิชา	0.595*** (0.071)						
อาจารย์ผู้สอน		0.728*** (0.061)					
การจัดการเรียนการสอน			0.601*** (0.071)				
ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา				0.689*** (0.064)			
ประชาสัมพันธ์					0.924*** (0.034)		
การวัดและประเมินผล						0.729*** (0.061)	
การสนับสนุน							0.737*** (0.060)
Adjusted R ²	0.349	0.527	0.356	0.470	0.853	0.528	0.540
Durbin-Watson	2.160	1.979	2.007	2.015	1.958	2.185	1.016

จากตาราง 21 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทางด้านรายวิชา ($H_1: b_1 = 0.595, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.071 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 34.90 ปัจจัยทางด้านอาจารย์ผู้สอน ($H_2: b_2 = 0.728, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.061 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 52.70 ปัจจัยทางการจัดการเรียนการสอน ($H_3: b_3 = 0.601, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.071 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบาย

ความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 35.60 ปัจจัยทางด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ($H_4: b_4 = 0.689, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.064 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 47.00 ปัจจัยทางการประชาสัมพันธ์ ($H_5: b_5 = 0.924, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.034 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 85.30 ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล ($H_6: b_6 = 0.729, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.061 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 52.80 ปัจจัยทางการสนับสนุน ($H_7: b_7 = 0.737, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.060 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 54.00

จากตาราง 21 สามารถแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยทำการสรุปและมีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
2. เพื่อสำรวจปัญหาและข้อเสนอแนะของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นปีของนักศึกษา ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองอาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 121 คน (ร้อยละ 93.10) และเป็นเพศชาย จำนวน 9 คน (ร้อยละ 6.90) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 63 คน (ร้อยละ 48.50) และเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 67 คน (ร้อยละ 51.50) ระดับการศึกษาของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 80 คน (ร้อยละ 61.50) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 22 คน (ร้อยละ 16.90) ระดับอนุปริญญาตรี (ปวส.) จำนวน 6 คน (ร้อยละ 4.60) ระดับปริญญาตรี จำนวน 22 คน (ร้อยละ 16.90) อาชีพของผู้ปกครอง

ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 79 คน (ร้อยละ 60.80) อาชีพค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว จำนวน 13 คน (ร้อยละ 10.00) อาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 9 คน (ร้อยละ 6.90) อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 7 คน (ร้อยละ 5.40) และอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 22 คน (ร้อยละ 16.90) ระดับช่วงรายได้ของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 65 คน (ร้อยละ 50.00) รายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 36 คน (ร้อยละ 27.70) รายได้ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 13 คน (ร้อยละ 10.00) รายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 9 คน (ร้อยละ 6.90) รายได้ 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.80) และรายได้ มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 6 คน (ร้อยละ 4.60)

2. ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านรายวิชาในหลักสูตร โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาในรายวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต มีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับความต้องการเรียน เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน และรายวิชามีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ

ในด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ ความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำและรับฟังความ และบรรยายด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีการสอดแทรกภาษาต่างประเทศในการสอน

ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติกิจกรรม มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม ใช้วิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ซักถาม และแสดงความคิดเห็น มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษ และการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่าง ๆ และ

มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม การวิจัย หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ในด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความ คิดเห็นว่า มีการกำหนดชั่วโมงให้เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา เปิดโอกาสให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง มีความ และมีช่องทางการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่ทันสมัย

ในด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา ล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรม สาขาวิชามีการจัดโครงการวิชาการให้แก่นักศึกษาตามความเหมาะสมของ ระดับชั้นการศึกษา และโครงการวิชาการที่สาขาวิชาจัดขึ้นมีความสอดคล้องกับวิชาที่เรียน

ในด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบ แบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย มีการ ประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของ ผู้เรียน มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้ มีการเปิดเผยคะแนนที่ได้ จากการวัดผล การให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง และการวัดและประเมินผลการ เรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม

ในด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามมี ความคิดเห็นว่า มีห้องเรียน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ มีหนังสือ ตำรา สำหรับค้นคว้าอย่างเหมาะสมและเพียงพอ มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบ อินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

ในด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับ กับความต้องการของตลาดแรงงาน และมีความเฉพาะเจาะจงของรายวิชาเอกในสาขาวิชา

จากปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า รายวิชาในหลักสูตร อาจารย์ ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการ ของสาขาวิชา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการสนับสนุนการเรียนการสอน มีผลต่อ ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน และการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สามารถอธิบายได้ ดังนี้ ตาราง 22

ตาราง 22 อภิปรายผลของการการวิเคราะห์สมการถดถอย

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม						
	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ	ความพึงพอใจ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
รายวิชา	0.595*** (0.071)						
อาจารย์ผู้สอน		0.728*** (0.061)					
การจัดการเรียนการสอนระบบอาจารย์ที่ปรึกษา			0.601*** (0.071)		0.689*** (0.064)		
ประชาสัมพันธ์					0.924*** (0.034)		
การวัดและประเมินผล						0.729*** (0.061)	
การสนับสนุน							0.737*** (0.060)
Adjusted R ²	0.349	0.527	0.356	0.470	0.853	0.528	0.540
Durbin-Watson	2.160	1.979	2.007	2.015	1.958	2.185	1.016

จากตาราง 22 พบว่า ด้านรายวิชาในหลักสูตร มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ($H_1: b_1 = 0.595, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.071 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 34.90 ด้านอาจารย์ผู้สอน ($H_2: b_2 = 0.728, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.061 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 52.70 ด้านการจัดการเรียนการสอน ($H_3: b_3 = 0.601, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 0.071 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัว

แปรตามได้ร้อยละ 35.60 ด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ($H_4: b_4 = 0.689, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.064 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 47.00 ด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา ($H_5: b_5 = 0.924, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.034 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 85.30 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ($H_6: b_6 = 0.729, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.061 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 52.80 และด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน ($H_7: b_7 = 0.737, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.060 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 50.00

จากผลการวิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามได้ว่า คณาจารย์ควรให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดทั้งทางมหาวิทยาลัยควรมีการจัดสรรอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้พร้อมมากกว่านี้ เช่น ทุกห้องเรียนควรมีอุปกรณ์โปรเจคเตอร์ โต้ะ แก้วอี้ และพัดลมชำที่อยู่ในสภาพใช้งานได้ และควรสรรหาอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

ปัจจัยด้านรายวิชาในหลักสูตร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร มีเนื้อหาในรายวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต มีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับความต้องการเรียน เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน และมีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา พรหมภาพ (2551 : 114) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 พบว่า ปัจจัยทางด้านรายวิชาในหลักสูตร มีความสำคัญต่อความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ทั้งนี้ หลักสูตรต้องประกอบไปด้วยรายวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ จัดรายวิชาในหลักสูตรได้เหมาะสมครอบคลุมหัวข้อที่ควรเรียน

มีความทันสมัยทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคแห่งการเรียนรู้ จัดรายวิชาได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน และสอดคล้องกับแนวความคิดของ วรณภาโพธิ์ศรี (2546: 20 – 22) ที่กล่าวไว้ว่า เนื้อหา รายวิชาในหลักสูตรควรเป็นเพียงแนวทางที่จะช่วยให้นำไปสู่หรือก่อให้เกิดประสบการณ์กิจกรรม ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยหรือฝึกให้ผู้เรียนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้องการ สังคมต้องการและชาติต้องการ ซึ่งเนื้อหาในรายวิชาควรจะสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ เนื้อหาที่จะกำหนดไว้ในหลักสูตรต้องมีความต่อเนื่องเรียงตามลำดับความ ยากง่าย เรียงลำดับของเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน

ปัจจัยด้านรายวิชาในหลักสูตรอาจารย์ผู้สอน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า สามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี รอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ มีความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำและรับฟังความคิดเห็น และบรรยายด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และมีการสอดแทรกภาษาต่างประเทศในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา พรหมภาพ (2551 : 114) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 พบว่า ด้านผู้สอน นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีอาจารย์ที่มีความรอบรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จริงให้แก่นิสิตได้อย่างถูกต้องแม่นยำ มีความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของนิสิต มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า มีลักษณะของความเป็นครูที่ปรารถนาดีต่อศิษย์ ชื่น่าสิ่งที่ดีงาม และเป็นประโยชน์ต่อ เพื่อให้นำไปสร้างสิ่งที่ดีงามให้กับสังคมและประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 11 - 12) ที่กล่าวไว้ว่า ครูที่ดีคือครูที่สอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มีลักษณะการสอนที่ดี เช่น มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า สอนอย่างคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันและสังคม สอนด้วยใจ มอบความรักความอบอุ่น ความเป็นกันเองสอนด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู และผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (วาริรัตน์ แก้วอุไร และสมชาย ธีธฤณกุล. 2549 : 17 – 36) พบว่านิสิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตรด้านความพร้อมและความเหมาะสมในส่วนของอาจารย์ในระดับมาก

ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิด วิเคราะห์ ปฏิบัติกิจกรรม ใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่

นิสิตอย่างเหมาะสม ใช้วิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ซักถาม และแสดงความคิดเห็น ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีการใช้ภาษาอังกฤษ และการสืบค้นข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม หรือการวิจัย หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา พรหมภพ (2551 : 114-115) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 พบว่า ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากอาจารย์ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มีวิธีการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ซักถาม และแสดงความคิดเห็น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้ ด้วยการใช้อังกฤษในการสืบค้น ใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตได้รับความรู้และประสบการณ์ตรง รวมทั้งมีการเชื่อมโยงบูรณาการกับการบริการวิชาการแก่สังคม การวิจัย และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ปัจจัยด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร มีการกำหนดชั่วโมงให้เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง มีช่องทางการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรินทร์ยา ยวงนาค (2554 : 126) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยพณิชยการบางนา กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการบริหารการศึกษาด้านครูที่ปรึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในเรื่อง การดูแลเอาใจใส่ การใช้เวลาในการให้คำปรึกษา การช่วยแก้ไข้ปัญหา การประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร และการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้เรียน

ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชาล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรม โดยจัดโครงการวิชาการให้แก่นักศึกษา ตามความเหมาะสมของระดับชั้นการศึกษา และโครงการวิชาการที่สาขาวิชาจัดขึ้นมีความสอดคล้องกับวิชาที่เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนารถ ภิรมประสิทธิ์ (2554 : 90) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ (4ปี) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ปีการศึกษา 2553 พบว่า ปัญหาของหลักสูตร คือหลักสูตรบริหารธุรกิจยังขาดการประชาสัมพันธ์ ไม่ว่าจะเป็นข่าวสารหลักสูตรที่เปิดสอน หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะและ

ความรู้ความสามารถของนักศึกษารวมถึงเรื่องรายละเอียดของหลักสูตร โดยการประชาสัมพันธ์นั้น ต้องมีความทันสมัย สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ครินธารา พูนพิพัฒนกิจ พรภัสสร ปริญาญกุล และเพียงเพ็ญ จิรัชย์. (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาการรับรู้ ความพึงพอใจต่อบริการนักศึกษา และแนวทางการพัฒนาสื่อ และกิจกรรมของ ศูนย์วิศวกรรมศาสตรนานาชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า การจัดทำ Facebook ของศูนย์ฯ ควรพัฒนาให้มีความทันสมัย สามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็วมก ยิ่งขึ้น ควรมีการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ของศูนย์เพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ การ ประชาสัมพันธ์ด้านการรับนักศึกษาฝึกงานต่างประเทศ โดยเฉพาะระยะเวลาในการรับทราบผลที่ แน่นนอน ด้านการประกาศข่าวสารต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมกับเวลา และมีความรวดเร็วในการ กระจายข่าวสาร และด้านของสื่อแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ที่จะต้องมีความใหญ่ และติดประกาศให้เห็น ชัดเจน

ปัจจัยด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ อยู่ ในระดับมาก เนื่องจาก สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผล อย่างหลากหลาย มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้ เปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผล ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง ตลอดทั้งการวัด และประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา พรหมภาพ (2551 : 115) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 พบว่า ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนการสอน นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับสุดท้าย อาจ เนื่องจาก การเปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผลนั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจของอาจารย์แต่ละรายวิชา แต่ ในส่วนอื่น ๆ เช่น มีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างชัดเจนและยุติธรรม ประเมินผลสอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียนมีเทคนิคและวิธีการวัดและ ประเมินผลหลากหลาย มีการเฉลยและแนะแนวทางของคำตอบพร้อมกับให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อ นำไปสู่การพัฒนาตนเอง นั้น อาจารย์ของภาควิชาการศึกษาได้ดำเนินการตามกระบวนการวัดและ ประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของบัญชา แสงทวิ (2542 : 2) ที่กล่าวไว้ว่า การวัดและการ ประเมินผลที่มีประสิทธิภาพควรเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม เลือกเทคนิคการวัดให้ เหมาะสมกับคุณลักษณะ หรือสมรรถภาพของผู้เรียน โดยเครื่องมือที่ต้องให้ผลที่ถูกต้อง ความเป็น ปราณยและสะดวกต่อการนำไปใช้ ควรเลือกใช้วิธีการวัดหลายอย่างให้ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์และ พัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียน รวมทั้งนำผลการประเมินมาพิจารณาตัดสินใจในการจัดการศึกษา และพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ปัจจัยทางด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร มีห้องเรียน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ มีหนังสือ ตำรา สำหรับค้นคว้าอย่างเหมาะสมและเพียงพอ และมีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา พรหมภาพ (2551 : 114-115) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2550 พบว่า ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มีปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ให้แก่อาจารย์และนิสิตที่เหมาะสมและเพียงพอ เช่น ห้องเรียน สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียน หนังสือ ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รวมทั้งคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ อัญชลี พริ้มพรายและคณะ (2548 : 7) กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ครูสามารถใช้ประกอบการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนของนักศึกษาประสบผลดีที่สุด และสอดคล้องกับแนวความคิดของ พันธุ์ดี ทับทิมและคณะ (2549 : 1) กล่าวว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการ ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น วัสดุทางการศึกษา และเทคโนโลยีใหม่ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นเครื่องมือช่วยสอนของครู เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ มีความสนใจ และเข้าใจในสิ่งที่สลับซับซ้อนได้ง่ายขึ้น ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

สถาบันการศึกษา ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนให้พร้อม และมีความทันสมัย เหมาะกับสภาวะการณ์ในยุคปัจจุบัน มีการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน ตลอดทั้งคณาจารย์ควรให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกันและควรสรรหาคณาจารย์ในหลักสูตรให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่เจาะลึกลงไปเป็นรายวิชา เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ทราบ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในหลักสูตรเป็นรายวิชา และตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ครินธารา พูนพิพัฒน์กิจ พรภักัสสร ปริญญาญกุล และเพียงเพ็ญ จิรัชัย. (2558). **การศึกษาการรับรู้ ความพึงพอใจต่อบริการนักศึกษา และแนวทางการพัฒนาสื่อ และกิจกรรมของศูนย์ วิศวกรรมศาสตร์นานาชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี**. เอกสารงานวิจัย การประชุมวิชาการระดับชาติ โสตฯ – เทคโนโลยีฯ สัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 29 วันที่ 22-23 มกราคม 2558. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- จรินทร์ยา ยวงนาค. (2554). **ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาของวิทยาลัย ผลิตวิทยากรบางนา กรุงเทพมหานคร**. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จารุณี อินทฤทธิ์ และคณะ. (2555). **การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิต และอัตลักษณ์บัณฑิต หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2553 วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม**. ทูลอดหนุนงานวิจัยจากวิทยาลัยพยาบาลศรี มหาสารคาม. มหาสารคาม : วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม.
- จินตนา จิตต์จำนง เทียนศักดิ์ เมฆพรรณโอภาส บังอร กุมพล และโรจน์ ศรีวิวัฒน์. (2545). **ปัจจัยที่มี ผลต่อการมีงานทำ การศึกษาต่อ และความพึงพอใจต่อหลักสูตรวิทยาศาสตร์ บัณฑิต พ.ศ. 2541 ของบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. รายงาน การวิจัย ทูลสนับสนุนจากงบรายได้ ประจำปีการศึกษา 2545. มหาสารคาม. มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). **การพัฒนาหลักสูตร : หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : อลิ้นไพล.
- ฉัตรนภา พรหมมา. (2542). **การพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรสาขา วิทยาศาสตร์สถาบันราชภัฏ อุตรดิตถ์**. รายงานการวิจัย. อุตรดิตถ์ : สำนักวิจัยและบริการวิชาการ สถาบันราชภัฏ อุตรดิตถ์.
- ทินกร กาญจนเต็มย์. (2548). **ความพึงพอใจของทหารกองประจำการกองทัพเรือต่อหลักสูตร พัฒนาอาชีพ**. การศึกษาปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหาร ทั่วไป). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธำรง บัวศรี. (2532). **ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ครูสภา ลาดพร้าว.

- นิตยา พลัปลิ่ง และคณะ. (2551). **ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์**. รายงานการวิจัย. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- บัญชา แสนทวี. (2542). **การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน**. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (25240). **หลักและวิธีการสอนอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- พันธ์ดี ทับทิมและคณะ. (2549). **การประเมินความพึงพอใจการบริการและความต้องการทรัพยากรสารสนเทศห้องปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง คณะศึกษาศาสตร์ ของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินินาถ วิกกรมประสิทธิ์. (2554). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจ (4ปี) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2553**. รายงานการวิจัย ทูลสนับสนุนจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- รัตนา พรหมภาพ. (2551). **ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550**. รายงานการวิจัย ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรรณภา โพธิ์ศรี. (2546). **การพัฒนากระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร และสมชาย ฉัญจนกุล. (2549). **การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 8(1), 17-36.
- วิชัย ดิสสระ. (2535). **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : สวีวิทยาสาส์น.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (2551). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2549-2550**. รายงานวิจัย. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สมยศ นาวิการ. (2533). **การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- สุทิดา สงวนสังข์ และคณะ. (2553). **ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2545 ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2552 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีชัยนาท**. รายงานการวิจัย. ชัยนาท : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีชัยนาท.

สุนีย์ ภู่งพันธ์. (2549). **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย.**

กรุงเทพฯ : เดอะโนเลทเซ็นเตอร์.

สุนันท์ ตามถิ่นไทย. (2547). **ความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาต่อการให้บริการการศึกษา**

ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร

มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ**

พ.ศ. 2552. สืบค้นข้อมูล 27 พ.ย. 2556, จาก : <http://www.mua.go.th>.

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. (2558). **สถิติข้อมูลนักศึกษา.**

สืบค้นข้อมูล 27 พ.ย. 2557, จาก : https://drive.google.com/file/d/0B-cSm_zT8FGZdWVTLXBDXzBLYTA/edit.

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555 สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร. (2555). **หลักสูตรบริหารธุรกิจ**

สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555). คณะวิทยาการ-

จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อติภาวี ณ กุล. (2553). **ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคตรี-โท สองภาษา**

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อระบบการเรียนการสอนหลักสูตร

ภาคตรี-โท สองภาษา. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). **หลักการสอน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.

อิสริย์ โชวีวัฒนา (2551). **ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรปริญญาตรี คณะบัญชี**

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้า.

อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อดุลพัฒน์กิจ. (2548). **จิตวิทยาบริการ.** กรุงเทพฯ :

เพรสแอนด์ดีไซน์.

อัญชลี พิรัมย์พรายและคณะ. (2548). **ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและ**

ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ

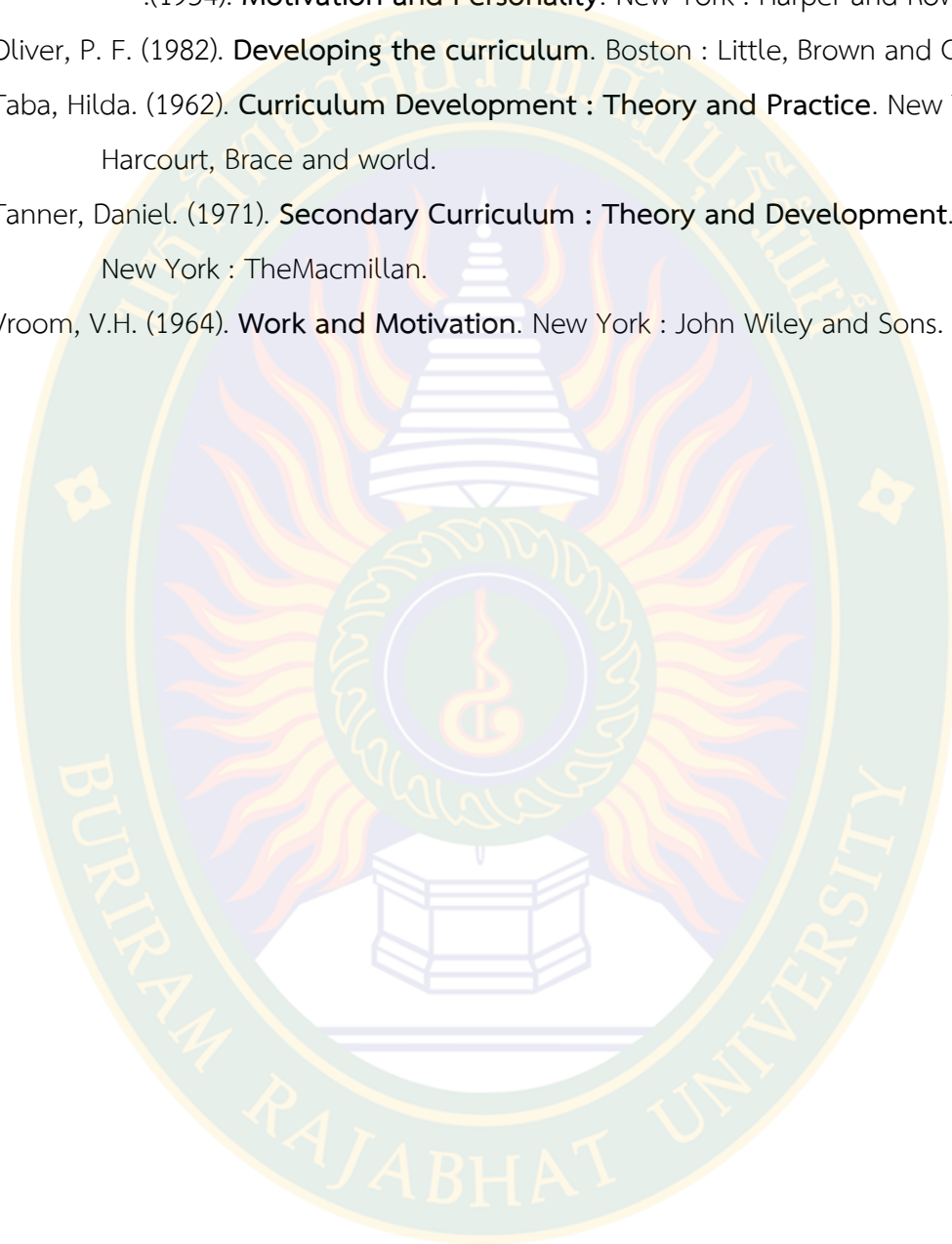
นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

Good, Carter Victor. (1973). **Dictionary of Education.** New York : McGraw Hill.

Hair, Joseph F. et al. (2010). **Multivariate data analysis.** 7th ed. New Jersey : Pearson

Education.

- Maslow, Abraham H. (1970). **Motivation (Psychology) : Self-Actualization**. 2nd ed.
New York : Harper and Row.
- .(1962). **Towards a Psychology of Being**. New Jersey : Princeton.
- .(1954). **Motivation and Personality**. New York : Harper and Row.
- Oliver, P. F. (1982). **Developing the curriculum**. Boston : Little, Brown and Company.
- Taba, Hilda. (1962). **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York :
Harcourt, Brace and world.
- Tanner, Daniel. (1971). **Secondary Curriculum : Theory and Development**.
New York : TheMacmillan.
- Vroom, V.H. (1964). **Work and Motivation**. New York : John Wiley and Sons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิตสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในลักษณะภาพรวมเท่านั้น แบบสอบถามมี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจ-บัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามชุดนี้ อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้ หากท่านมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับแบบสอบถาม โปรดติดต่อคณะผู้วิจัยที่

คณะผู้วิจัย

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในวงเล็บ ( ) ที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ

- ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง

2. นักศึกษาชั้นปี

- ( ) 1. นักศึกษาชั้นปี 1 ( ) 2. นักศึกษาชั้นปี 2

3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

- ( ) 1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ( ) 2. มัธยมศึกษาตอนปลาย
( ) 3. อนุปริญญาตรี (ปวส.) ( ) 4. ปริญญาตรี
( ) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพของผู้ปกครอง

- ( ) 1. เกษตรกรรม ( ) 2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
( ) 3. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) 4. พนักงานบริษัทเอกชน
( ) 5. รับจ้างทั่วไป ( ) 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

- ( ) 1. ต่ำกว่า 10,000 บาท ( ) 2. 10,001-15,000 บาท
( ) 3. 15,001 – 20,000 บาท ( ) 4. 20,001-25,000 บาท
( ) 5. 25,001 – 30,000 บาท ( ) 6. มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
สาขาวิชาการเงิน

และการธนาคาร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของท่านเกี่ยวกับการจัดการเรียน
การสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. รายวิชาในหลักสูตร					
1.1 เนื้อหาในรายวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต					
1.2 เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง					
1.3 รายวิชาเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการเรียน					
1.4 รายวิชาเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน					
1.5 รายวิชามีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ					
2. อาจารย์ผู้สอน					
2.1 ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า					
2.2 ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้เกิด การเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา					
2.3 ผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี					
2.4 ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการ					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
2.5 ผู้สอนมีความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำและรับฟังความคิดเห็น					
2.6 ผู้สอนบรรยายด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และมีการสอดแทรกภาษาต่างประเทศในการสอน					
3. การจัดการเรียนการสอน					
3.1 มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา					
3.2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติกิจกรรม					
3.3 มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่னிดีอย่างเหมาะสม					
3.4 ใช้วิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน					
3.5 มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ชักถาม และแสดงความคิดเห็น					
3.6 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง					
3.7 มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง					
3.8 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษ และการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ					
3.9 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม การวิจัย หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา					
4.1 มีการกำหนดชั่วโมงให้เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา					
4.2 อาจารย์ที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง					
4.3 มีช่องทางการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่ทันสมัย					
5. การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา					
5.1 มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชาล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรม					
5.2 สาขาวิชามีการจัดโครงการวิชาการให้แก่นักศึกษาตามความเหมาะสมของระดับชั้นการศึกษา					
5.3 โครงการวิชาการที่สาขาวิชาจัดขึ้นมีความสอดคล้องกับวิชาที่เรียน					
6. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน					
6.1 ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลาย					
6.2 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน					
6.3 มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบผลการเรียนรู้					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
6.4 เปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผล					
6.5 ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง					
6.6 การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและยุติธรรม					
7. สนับสนุนการเรียนการสอน					
7.1 มีห้องเรียน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ					
7.2 มีหนังสือ ตำรา สำหรับค้นคว้าอย่างเหมาะสมและเพียงพอ					
7.3 มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสมและเพียงพอ					
8. ความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร					
8.1 หลักสูตรมีความทันสมัย					
8.2 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับกับความต้องการของตลาดแรงงาน					
8.3 หลักสูตรมีความเฉพาะเจาะจงของรายวิชาเอกในสาขาวิชา					

3. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือ

ตาราง 23 ค่าน้ำหนักปัจจัย และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าน้ำหนัก ปัจจัย (Factor Loading)	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)
1. รายวิชาในหลักสูตร		
1.1 เนื้อหาในรายวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	0.576	
1.2 เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัย ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง	0.830	
1.3 รายวิชาเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการ เรียน	0.739	
1.4 รายวิชาเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน	0.666	
1.5 รายวิชามีประโยชน์ต่อการนำไปประกอบอาชีพ	0.549	
รวม		0.800
2. อาจารย์ผู้สอน		
2.1 ผู้สอนมีการเตรียมการสอนล่วงหน้า	0.674	
2.2 ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ช่วยให้ เกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชา	0.758	
2.3 ผู้สอนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี		
2.4 ผู้สอนมีความรอบรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง วิทยาการ	0.822	
2.5 ผู้สอนมีความเป็นกันเอง ให้คำแนะนำและรับฟัง ความคิดเห็น	0.664	
2.6 ผู้สอนบรรยายด้วยน้ำเสียงที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจ ง่าย และมีการสอดแทรกภาษาต่างประเทศในการสอน	0.741	
รวม		0.722
		0.871

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	ค่าน้ำหนัก ปัจจัย (Factor Loading)	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)
<p>3. การจัดการเรียนการสอน</p> <p>3.1 มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม</p> <p>3.2 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้คิดวิเคราะห์ ปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>3.3 มีการใช้สื่อและเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเหมาะสม</p> <p>3.4 ใช้วิธีการสอนหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่เรียน</p> <p>3.5 มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิด ได้อภิปราย ซักถาม และแสดงความคิดเห็น</p> <p>3.6 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง</p> <p>3.7 มีกิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมการค้นคว้าและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง</p> <p>3.8 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้มีการใช้ภาษาอังกฤษ และการสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ</p> <p>3.9 มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงและบูรณาการกับการบริการทางวิชาการแก่สังคม หรือการวิจัย หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม</p>	<p>0.531</p> <p>0.634</p> <p>0.598</p> <p>0.674</p> <p>0.693</p> <p>0.679</p> <p>0.757</p> <p>0.817</p> <p>0.696</p>	<p>0.883</p>
รวม		0.883
<p>4. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา</p> <p>4.1 มีการกำหนดชั่วโมงให้เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา</p> <p>4.2 อาจารย์ที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึง</p> <p>4.3 มีช่องทางการติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาที่ทันสมัย</p>	<p>0.830</p> <p>0.865</p> <p>0.842</p>	
รวม		0.800

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	ค่าน้ำหนัก ปัจจัย (Factor Loading)	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)
5. การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา 5.1 มีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของ สาขาวิชาล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรม 5.2 สาขาวิชามีการจัดโครงการวิชาการให้แก่นักศึกษาตาม ความเหมาะสมของระดับชั้นการศึกษา 5.3 โครงการวิชาการที่สาขาวิชาจัดขึ้นมีความสอดคล้อง กับวิชาที่เรียน	0.753 0.832 0.857	
รวม		0.743
6. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน 6.1 ใช้เทคนิคหรือวิธีการวัดและประเมินผลอย่าง หลากหลาย 6.2 มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของ ผู้เรียน 6.3 มีการเฉลยหรือแนะแนวทางของคำตอบเพื่อให้ทราบ ผลการเรียนรู้ 6.4 เปิดเผยคะแนนที่ได้จากการวัดผล 6.5 ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเอง 6.6 การวัดและประเมินผลการเรียนมีความชัดเจนและ ยุติธรรม	0.876 0.772 0.876 0.642 0.607 0.541	
รวม		0.813
7. ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน 7.1 มีห้องเรียน สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกใน ห้องเรียนอย่างเหมาะสมและเพียงพอ 7.2 มีหนังสือ ตำรา สำหรับค้นคว้าอย่างเหมาะสมและ เพียงพอ	0.719 0.852	

ตาราง 23 (ต่อ)

ชื่อ	ค่าน้ำหนัก ปัจจัย (Factor Loading)	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha)
7.3 มีเครื่องคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ตอย่าง เหมาะสมและเพียงพอ	0.835	
รวม		0.722
8. ความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร 8.1 หลักสูตรมีความทันสมัย 8.2 หลักสูตรมีความสอดคล้องกับกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน 8.3 หลักสูตรมีความเฉพาะเจาะจงของรายวิชาเอกใน สาขาวิชา	0.719 0.852 0.835	
รวม		0.774

ตาราง 24 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Correlations)

	รายวิชา	อาจารย์	การเรียนรู้ การสอน	อาจารย์ ที่ปรึกษา	ประชา สัมพันธ์	การวัด และ ประเมิน	สนับสนุน	ความพึง พอใจ
รายวิชา	1	0.709**	0.540**	0.639**	0.516**	0.648**	0.595**	0.595**
อาจารย์	0.709**	1	0.674**	0.740**	0.601**	0.778**	0.728**	0.728**
การเรียนรู้ การสอน	0.540**	0.674**	1	0.635**	0.582**	0.778**	0.601**	0.628**
อาจารย์ที่ ปรึกษา	0.639**	0.740**	0.635**	1	0.556**	0.789**	0.689**	0.678**
ประชาสัมพันธ์	0.516**	0.601**	0.582**	0.556**	1	0.592**	0.724**	0.724**
การวัดและ ประเมิน	0.648**	0.778**	0.778**	0.789**	0.592**	1	0.729**	0.723**
สนับสนุน	0.595**	0.728**	0.601**	0.689**	0.724**	0.729**	1	0.632**
ความพึงพอใจ	0.595**	0.728**	0.628**	0.678**	0.724**	0.723**	0.632**	1

*** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ประวัติคณะผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวเกษมะณี การ์รินทร์
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss ketmanee Karin
ตำแหน่งปัจจุบัน พนักงานมหาวิทยาลัย
หน่วยงานที่สังกัด สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 439 ถ.จระ ต.ในเมือง
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000
โทรศัพท์ 044-611-221 โทรสาร 044-621-204

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการเงินและ
การธนาคาร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปริญญาตรี การจัดการ สาขาบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ผลงานทางวิชาการ

- ผู้ร่วมโครงการวิจัย 1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรับบัณฑิตบริหารธุรกิจ สาขาการเงินและการธนาคารเข้าปฏิบัติงานของสถาบันการเงิน ในจังหวัดบุรีรัมย์ (ปี พ.ศ. 2555)
2. การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2556 (ปี พ.ศ. 2556)
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของนักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ต่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ปี พ.ศ. 2557)
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนักในหน้าที่การเสียภาษีอากรของประชาชน (ปี พ.ศ. 2557)
5. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2556 (ปี พ.ศ. 2557)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นางสาวรัชนีกร บวรชาติ
 ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Miss Ratchaneekorn Bovornchat
 ตำแหน่งปัจจุบัน พนักงานมหาวิทยาลัย
 หน่วยงานที่สังกัด สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 439 ถ.จจร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000
 โทรศัพท์ 044-611-221 โทรสาร 044-621-204

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบัญชี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ผลงานทางวิชาการ

- ผู้ร่วมโครงการวิจัย 1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรับบัณฑิตบริหารธุรกิจ สาขาการเงินและการธนาคารเข้าปฏิบัติงานของสถาบันการเงิน ในจังหวัดบุรีรัมย์ (ปี พ.ศ. 2555)
2. การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2555 (ปี พ.ศ. 2556)
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของนักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ต่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ปี พ.ศ. 2557)
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนักในหน้าที่การเสียภาษีอากรของประชาชน (ปี พ.ศ. 2557)
5. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2556 (ปี พ.ศ. 2557)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายณัฐวุฒิ ชูขวัญ
 ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Nattawut Chukhuan
 ตำแหน่งปัจจุบัน พนักงานมหาวิทยาลัย
 หน่วยงานที่สังกัด สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ 439 ถ.จจร ต.ในเมือง
 อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000
 โทรศัพท์ 044-611-221 โทรสาร 044-621-204

ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลงานทางวิชาการ

- ผู้ร่วมโครงการวิจัย 1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรับบัณฑิตบริหารธุรกิจ สาขาการเงินและการธนาคารเข้าปฏิบัติงานของสถาบันการเงิน ในจังหวัดบุรีรัมย์ (ปี พ.ศ. 2555)
2. การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2555 (ปี พ.ศ. 2556)
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการปรับตัวของนักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ต่อการก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ปี พ.ศ. 2557)
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนักในหน้าที่การเสียภาษีอากรของประชาชน (ปี พ.ศ. 2557)
5. การศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2556 (ปี พ.ศ. 2557)

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
The Study of Undergraduates' Satisfaction towards Business
Administration Curriculum in Finance and Banking Program
of Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University

เกษมณี การินทร์

ketmanee Karin

รัชนีกร บวรชาติ

Ratchaneekorn Bovornchat

ณัฐวุฒิ ชูขวัญ

Nattawut Chukhuan

Email: insignmind@hotmail.com

อาจารย์สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาพัฒนากิจกรรมการเรียนสอนของคณาจารย์ ตลอดทั้งเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคารในอนาคต ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (TQF) จำนวน 130 คน โดยคำนวณตามสัดส่วนของจำนวนนักศึกษาแต่ละชั้นปี โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมได้จากการคำนวณตามวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และขนาดความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ ± 0.05 ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 สถิติ คือ 1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย มีอาชีพเกษตรกรกรรม ระดับรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท รองลงมา คือ รายได้ 10,001-15,000 บาท และรายได้ 15,001 – 20,000 บาท ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ในด้านรายวิชาในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการสนับสนุนการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก การทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ปัจจัยแต่ละด้านมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสถาบันการศึกษา ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมและมีความทันสมัย เหมาะกับสภาพการณ์ในยุคปัจจุบัน คณาจารย์ในหลักสูตรควรให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดทั้งการสรรหาคณาจารย์ในหลักสูตรให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, บริหารธุรกิจบัณฑิต, การเงินและการธนาคาร

ความเป็นมาและความสำคัญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งการเรียนรู้ที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับศาสตร์สากล มีเป้าหมายการดำเนินงานผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถด้านวิชาการและวิชาชีพ เห็นคุณค่า สำนึกในการพัฒนาท้องถิ่นและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education : TQF HED) ด้วยเหตุนี้ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้มีการสำรวจและติดตามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งต้องการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยด้านการพัฒนาและยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยนำผลสรุปมาใช้ประกอบการ

ประเมินความพึงพอใจในหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิต ทั้งในด้านรายวิชาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนทั้งความต้องการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรการผลิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ให้มีความสอดคล้องกับทั้งทางผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตต่อไป

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หลักสูตร TQF จากจำนวนทั้งหมด 191 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ได้จากการคำนวณตามวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และขนาดความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ ± 5 ได้จำนวน 130 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

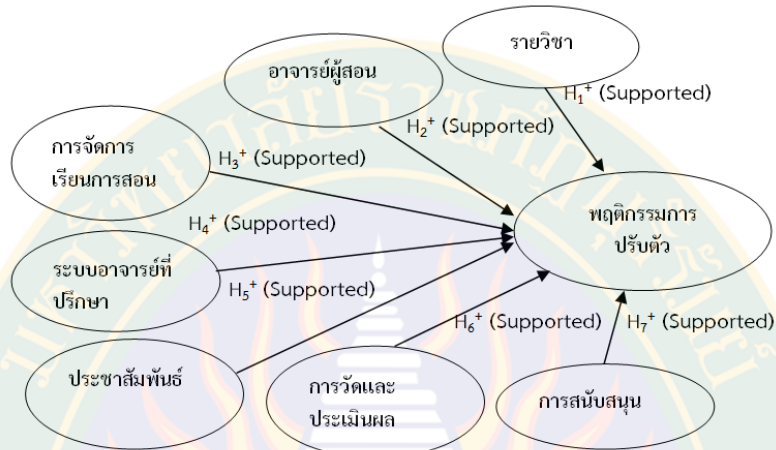
ผลการวิจัยพบว่า

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านรายวิชาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ นั้น นักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร เห็นว่าอยากให้คณาจารย์ให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดจนทั้งควรมีการจัดสรรอุปกรณ์ในการเรียน

การสอนให้พร้อมมากกว่านี้ เช่น ทุกห้องเรียนควรมีอุปกรณ์โปรเจคเตอร์ โต้ะ แก้วอี และพัดลมฆ่าที่อยู่
ในสภาพใช้งานได้ และอยากให้มีคณาจารย์หลาย ๆ คน หลาย ๆ แนวคิด

จากผลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

สถาบันการศึกษา ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมและ
มีความทันสมัย เหมาะกับสภาวะการณ์ในยุคปัจจุบัน มีการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนให้มี
ความทันสมัยสอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน ตลอดทั้งคณาจารย์ควรให้ความสำคัญแก่นักศึกษา
อย่างเท่าเทียมกันและควรสรรหาคณาจารย์ในหลักสูตรให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์ ที่เจาะลึกลงไปเป็นรายวิชา เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจน ซึ่งจะทำให้ทราบผลการวิจัย
เกี่ยวกับความพึงพอใจในหลักสูตรเป็นรายวิชา และตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตร
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
The Study of Undergraduates' Satisfaction towards Business
Administration Curriculum in Finance and Banking Program
of Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University

เกษมะณี การ์รินทร์

ketmanee Karin

รัชไนกร บวรชาติ

Ratchaneekorn Bovornchat

ณัฐวุฒิ ชูขวัญ

Nattawut Chukhuan

Email: insignmind@hotmail.com

อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาพัฒนากิจกรรมการเรียนสอนของ คณาจารย์ ตลอดจนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน และการธนาคารในอนาคต ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการเงิน และการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (TOF) จำนวน 130 คน โดยคำนวณตามสัดส่วนของจำนวนนักศึกษาแต่ละชั้นปี โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมได้จากการคำนวณตามวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความ มีนัยสำคัญ .05 และขนาดความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ ± 0.05 ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 สถิติ คือ 1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพศหญิง ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย มีอาชีพเกษตรกร ระดับรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท รองลงมา คือ รายได้ 10,001-15,000 บาท และรายได้ 15,001 – 20,000 บาท ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ในด้านรายวิชาในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และการสนับสนุนการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก การทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอย พบว่า ปัจจัยแต่ละด้านมีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสถาบันการศึกษา ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมและมีความทันสมัย เหมาะกับสภาพการณ์ในยุคปัจจุบัน คณาจารย์ในหลักสูตรควรให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดทั้งการสรรหาคณาจารย์ในหลักสูตรให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

คำสำคัญ : ความพึงพอใจ, บริหารธุรกิจบัณฑิต, การเงินและการธนาคาร

ABSTRACT

The objective of this research was to study undergraduates' satisfaction on Business Administration Curriculum in Finance and Banking Program of Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University. The results of the study will be taken into account for improving the instruction and using as the information to improve the curriculum in the future. The data were collected from 130 undergraduates representing of each study year of Finance and Banking Program (TQF), Faculty of management Science, Buriram Rajabhat University, with sample random sampling. Yamane formula was used to specify the significant at the level .05 and the error at ± 0.05 . The questionnaire was used as a research instrument. There were 2 kinds of statistics used for data analysis: 1. basic statistics which include of frequency, percentage, mean, and standard deviation; 2. Statistics for testing hypothesis which is regression analysis.

The results revealed that:

Most of the respondents were female whose parents have the level of education lower than senior high-school with the career as farmer. Most of their

parents' outcome was less than 10,000 baht, 10,001 – 15,000 baht, and 15,001 – 20,000 baht, respectively. The factors affecting students' satisfaction towards Business Administration Curriculum in Finance and banking Program in the aspects of the courses, lecturers, instruction management, advisor system, the publicizing of program activities, the instruction evaluation, and supportive on academic, was at the high level in overall. The results from hypothesis testing found that each aspect had influence on students' satisfaction with significant at the 0.01 level. Also, the institute should improve and develop classroom and learning equipment to be ready and modern to follow with the world present situations. In addition, the lecturers should pay attention to the students equally as well as the recruitment of new lecturers to serve the number required.

Keywords: Satisfaction, Business Administration curriculum, Finance and Banking

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งการเรียนรู้ที่ ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นกับศาสตร์สากล มีเป้าหมายการดำเนินงาน ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถด้านวิชาการและวิชาชีพ เห็นคุณค่าสำนึกในการพัฒนาท้องถิ่นและปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education : TQF HE) ด้วยเหตุนี้ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้มีการสำรวจและติดตามความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งต้องการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยด้านการพัฒนาและยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยนำผลสรุปมาใช้ประกอบการประเมินความพึงพอใจในหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการ

ผลิตบัณฑิต ทั้งในด้านรายวิชาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา การวัดและการประเมินผลการเรียนการสอน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดทั้งความต้องการเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ ของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ให้มีความสอดคล้องกับทั้งทางผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคตต่อไป

2. วิธีการดำเนินงานวิจัย

2.1 กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หลักสูตร TQF จากจำนวนทั้งหมด 191 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมได้จากการคำนวณตามวิธีของ Taro Yamane ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และขนาดความคลาดเคลื่อนเป็นร้อยละ ± 5 ได้จำนวน 130 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ นักศึกษาชั้นปี อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง (Checklist)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย รายวิชาในหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน การจัดการเรียนการสอน ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา การประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร (Rating Scale)

2.3 แหล่งของข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.3.1 แหล่งของข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.3.2 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

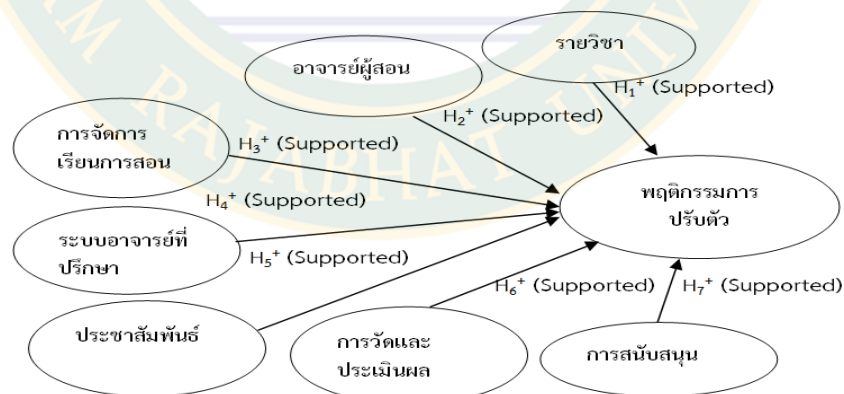
ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis)

3. ผลการวิจัย

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย มีอาชีพเกษตรกร มีระดับช่วงรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ในด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านรายวิชาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สามารถแสดงได้ดังรูปประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ นั้น นักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร เห็นว่าอยากให้คณาจารย์ให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดทั้งควรมีการจัดสรรอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้พร้อมมากกว่านี้ เช่น ทุกห้องเรียนควรมีอุปกรณ์โปรเจคเตอร์ โต๊ะ เก้าอี้ และพัดลมชำที่ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และอยากให้มียุคคณาจารย์หลาย ๆ คน หลาย ๆ แนวคิด

จากปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถอธิบายได้ด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูลดัง ตาราง 1

ตาราง 1 ผลของการการวิเคราะห์สมการถดถอย

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม						
	ความพึงพอใจ (1)	ความพึงพอใจ (2)	ความพึงพอใจ (3)	ความพึงพอใจ (4)	ความพึงพอใจ (5)	ความพึงพอใจ (6)	ความพึงพอใจ (7)
รายวิชา	0.595*** (0.071)						
อาจารย์ผู้สอน		0.728*** (0.061)					
การจัดการเรียนการสอน			0.601*** (0.071)				
ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา				0.689*** (0.064)			
ประชาสัมพันธ์					0.924*** (0.034)		
การวัดและประเมินผล						0.729*** (0.061)	
การสนับสนุน							0.737*** (0.060)
Adjusted R ²	0.349	0.527	0.356	0.470	0.853	0.528	0.540
Durbin-Watson	2.160	1.979	2.007	2.015	1.958	2.185	1.016

จากตาราง 1 พบว่า การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทางด้านรายวิชา ($H_1: b_1 = 0.595, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.071 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 34.90 ปัจจัยทางด้านอาจารย์ผู้สอน ($H_2: b_2 = 0.728, p < 0.01$) มีค่าความ

คลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.061 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 52.70 ปัจจัยทางด้านการจัดการเรียนการสอน ($H_3: b_3 = 0.601, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.071 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 35.60 ปัจจัยทางด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ($H_4: b_4 = 0.689, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.064 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 47.00 ปัจจัยทางด้านการประชาสัมพันธ์ ($H_5: b_5 = 0.924, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.034 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 85.30 ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล ($H_6: b_6 = 0.729, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.061 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 52.80 ปัจจัยทางด้านการสนับสนุน ($H_7: b_7 = 0.737, p < 0.01$) มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.060 โดยที่ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายความผันแปรหรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 54.00

7. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในด้านต่าง ๆ พบว่า ด้านรายวิชาในหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการของสาขาวิชา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สามารถแสดงได้ดังรูปประกอบ 1

ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ นั้น นักศึกษาสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร เห็นว่าอยากให้คณาจารย์ให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดทั้งควรมีการจัดสรรอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้พร้อมมากกว่านี้ เช่น ทุกห้องเรียนควรมีอุปกรณ์โปรเจคเตอร์ โต๊ะ เก้าอี้ และพัดลมขาที่อยู่ในสภาพใช้งานได้ และอยากให้มีความรู้หลาย ๆ คน หลาย ๆ แนวคิด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

สถาบันการศึกษา ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนให้พร้อม และมีความทันสมัย เหมาะกับสภาวะการณ์ในยุคปัจจุบัน มีการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน ตลอดจนทั้งคณาจารย์ควรให้ความสำคัญแก่นักศึกษาอย่างเท่าเทียมกันและควรสรรหาคณาจารย์ในหลักสูตรให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อหลักสูตร บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่เจาะลึกลงไปเป็นรายวิชา เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจน ซึ่งจะทำให้ทราบผลการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในหลักสูตรเป็นรายวิชา และตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ครินทร์ธรา พูนพิพัฒน์กิจ พรปภัตสร ปริญาญกุล และเพ็ญเพ็ญ จิรัชัย. (2558). การศึกษาการรับรู้ ความพึงพอใจต่อบริการนักศึกษา และแนวทางการพัฒนาสื่อ และกิจกรรมของศูนย์ วิศวกรรมศาสตร์นานาชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. เอกสารงานวิจัย การประชุมวิชาการระดับชาติ โสตฯ – เทคโนโลยีฯ สัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 29 วันที่ 22-23 มกราคม 2558. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- จรินทร์ยา ยวงนาค. (2554). ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการบริหารการศึกษาของวิทยาลัย พณิชยการบางนา กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จินตนา จิตต์จำนง เทียนศักดิ์ เมฆพรรณโอภาส บังอร กุมพล และโรจน์ ศรีวิวัฒน์. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีงานทำ การศึกษาต่อ และความพึงพอใจต่อหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. 2541 ของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. รายงานการวิจัย ทู่นสนับสนุนจากงบรายได้ ประจำปีการศึกษา 2545. มหาสารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทินกร กาญจนเตมีย์. (2548). ความพึงพอใจของทหารกองประจำการกองทัพเรือต่อหลักสูตร พัฒนาอาชีพ. การศึกษาปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหาร ทั่วไป). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัญชา แสนทวี. (2542). การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พันธ์ดี ทับทิมและคณะ. (2549). การประเมินความพึงพอใจการบริการและความต้องการ ทรัพยากรสารสนเทศห้องปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง คณะศึกษาศาสตร์ ของนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภาศิริ เขตปิยรัตน์ และสินีนารถ วิกกรมประสิทธิ์. (2554). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร บริหารธุรกิจ (4ปี) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2553. รายงานการวิจัย ทู่นสนับสนุนจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- รัตนา พรหมภาพ. (2551). ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของ ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550. รายงาน การวิจัย ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- วรรณภา โพธิ์ศรี. (2546). การพัฒนากระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
เครือข่ายการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร และสมชาย ธีญธนกุล. (2549). การประเมินหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 8(1),
17-36.
- อติภาว ฤ กล. (2553). ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคตรี-โท สองภาษา
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อบรรบบการเรียนการสอนหลักสูตร
ภาคตรี-โท สองภาษา. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- อิสริย์ โชวีวัฒนา (2551). ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อหลักสูตรปริญญาตรี คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. งานวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้า.
- อัญชลี พรหมพรายและคณะ. (2548). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและ
ปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.